

La

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIV

Gegužė – May 18, 1989

Nr.20

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AMERIKOS TRAGEDIJA

Plk. lt. North bylos šviesoje

Vytautas Meškauskas

Prisiekusiems radus Oliver North kaltą, prokuroras iškilmingai pareiškė, kad dar kartą patvirtintas principas, jog niekas negali būti aukštesnis už įstatymą. Atseit, niekas negali su juo prasilenkti. Panašiai buvo pasisakyta ir daugumoje JAV laikraščių vedamuosiuose. Gražiai, bet neteisingai.

Visų pirma, įstatymai, išskyrus gal 10 Dievo įsakymų, nėra paskutinis išminties žodis. JAV konstitucija toleravo vergiją, o įstatyminiai nuostatai, draudžią ginklais padėti Nikaragvos laisvės kovotojams, iškėlė tą bylą, buvo praversti kaip priedas prie kitų įstatymų. Prezidentas tų nuostatų vieną negalėjo vetuoti, o sulaukyti visą įstatymų kompleksą būtų kraštui žalinga. Už tat jis jį pasirašė, tikėdamas, kad praktiškai karinę pagalbą draudžiančius nuostatus galima bus apeiti savo krašto piliečių aukomis ir JAV draugingų valstybių pagalba. Klausimas sukosi, palyginti, apie mažas sumas – vien tai bylai iškelti ir praversti buvo sunaudota daugiau pinigų, negu reikėtų pagalbai.

Įsivaizduokime, pavyzdžiui, kad "contrai" būtų pajėgę nuversti marksistinę Nikaragvos vyriausybę ir tai padarę – ar tuo atveju kas nors būtų kėlęs Northui bylą? Aišku kad ne. Lygiai kaip tai atsitiko Granados atveju? Prileiskime ir kitą variantą. Marksistų revoliucija visai sunaikino 'contras' ir nesulaikomai persimetė į kaimynines Lotynų Amerikos respublikas, priedant prie tiesioginio JAV įsikišimo. Ir tuo atveju, toji byla nebūtų keliama, nes pademonstruotų tik Kongreso daugumos neapdairumą ir susidariusios padėties neįvertinimą, už ką jokia bausmė nenumatoma. Ir dar viena. Ko munizmas šiandien jau neatrodo didelė grėsmė. Jis baigiasi visame pasaulyje, bet prieš kelis metus negalėjai būti tuo visai tikras. Prezidentas Reaganas kalbėjo apie "blogio imperiją" – iš tos pusės pavojaus atėmimui JAV smarkiai ginklavosi. Ar dėl to galima Reaganą traukti kokion nors atsakomybėn? Atvirkščiai – galima teigti, jog

jo nusistatymas ir ginklavinimas galutinai įtikino Gorbačiovą, kad Sovietija negali kariauti ir jos sistema negali lygintis su laisvojo pasaulio. Prieš kelis metus pulk. lt. North jautėsi turįs savo aukščiausio viršininko – prezidento pavedimą išlaikyti 'contras' gyvais iki Kongreso pakeis savo nusistatymą. Juk dar šiais metais Kongresas susitarė su prezidentūra paskirti 40 su virš milijonų dolerių 'contra' išlaikymui, nors ne apginklavimui, kad išlaikytų tą organizaciją iki pažadėtų Nikaragvoje laisvų rinkimų.

Visą situaciją dar komplikavo faktas, kad Reagano Saugumo Taryba buvo įvelta į bandymą užmegsti kontaktą su Irano 'nuosaikiuoju elementu', kas galėtų išeiti į JAV naudą. Tas bandymas nuėjo niekais, išsigimęs į įkaitų pakeitimą į ginklus.

Iranas už gautus ginklus mokėjo juodosios rinkos kainomis, todėl tam bizniui sukurta spe ciali prekybos įmonė uždirbo milijonus. Ar jie priklauso JAV išdui, kuris buvo atlygintas jo paprašyta kaina? CIA viršininkas Casey ir Saugumo Taryba samprotavo kitaip. Juos galima panaudoti 'contras' paramai ir finansavimui kitų žvalgybos operacijų, kad būtų galima išvengti Kongreso kontrolės.

(Nukelta į 6 psl.)

Lietuvoje atsikūrusios Skautų Sąjungos vadovai, kartu su išeivijos Lietuvių Skautijos atstovais (centre), v.s. Irena Kereliene, v.s. Stefa Gedgaudienė ir v.s. kun. Antanu Saulaičiu, SJ, aplankė "Žygiui per Atlantą" pasiruošusias jachtas Klaipėdoje gegužės 1 d. ankstyvą rytą ir susipažino su igulų nariais. Vėliau, 4 val. p.p., organizuotai dalyvavo oficialiose išleistuvėse stadijone, palydoje iki uosto ir atsisveikinime. Jachtos "Lietuva", "Dailė" ir "Audra", pagaliau sutvarkius 'biurokratijoje užkliuvusius' dokumentus, pakėlė bures šeštadienį, gegužės 13 dieną, 3 val. po pietų. Gero vėjo!...

Lietuvos garbei - tautos vienybei!

Pagaliau Lietuvos jachtos išplaukė

Pagaliau – po dviejų savaitių priverstino stovėjimo Klaipėdos uoste, – trys šaukos jachtos LIETUVA, DAILĖ ir AUDRA pakėlė bures ir, palydėtos igulų drau-

gų ir visuomenės, išėjo pro vartus į Baltijos jūrą pereitą šeštadienį, gegužės 13 dieną 3 val. po pietų, ir išburiavo į New Yorką "Žygyje per Atlantą"!

Pagrindinis, oficialus atsisveikinimas su ryžtingais jūreiviais įvyko gegužės 1 d. 4 val. po pietų, Klaipėdos stadione, dalyvaujant tūkstantinei miniai žmonių, valdžios ir organizacijų atstovų. Iš ten dainuojanti minia išsiliejo gatvėje, eisenoje prie jachtų, tarytum savo geriausių linkėjimu šydu apsupdama drąsuolius, pasiryžusius tolimu aidu bangose atkartoti Dariaus ir Girėno skrydžio ryžtą – TĖVYNĖS GARBEI ...!

Nebuvo nulenktos galvos. Nebuvo baimės žvilgsnio. Niekas nesidairė aplink. Buvo tik vienas kelias – pirmyn! Gero vėjo Jiems! Net neišsakytas žinojimas, kad esą neaiškumu su dokumentais, nepajėgė prislopinti viltingos nuotaikos. Neliko vietos krantinėse ir tiltas buvo pilnas žmonėmis. Lengvai lingavo jachtos bangose, igulų nariams tvarkant bures. Tylūs ir garsūs linkėjimai. Nevienam malda širdyje. Ir

Skautijos atstovai ant jachtos 'Lietuva' gegužės 1 dieną. Iš kairės: v.s. Irena Kereliene, "Žygio per Atlantą" vadas, jachtos kapitonas Ignas Miniotas, s. Ričardas Malkevičius ir v.s. Stefa Gedgaudienė.

(Nukelta į 6 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKA *Apšvalga*

Kas daryti po rinkimų Panamoje? - Dar didesnis galvosūkis yra santykiai su sovietais. - Gorbačiovas Kinijoje.

Gegužės 7 d. rinkimai Panamoje, kurių rezultatai ne buvo paskelbti šias eilutes rašant, sukėlė nemažą galvosūkį Busho administracijai. Jų pravedimo tvarka garantavo pergalę gen. Noriegos režimui. Mat suskaičiuoti rinkimų apylinkėse balsai turėjo būti sudeginti. Tai, žinoma, tikrais rinkėjais paverčia rinkimų komisijas, kurios buvo valdžios paskirtos. Atrodo, kad valdžia iš anksto žinojo kas laimėjo.

Iš kitos pusės, rinkimus stebėjo daug užsienio žinomų asmenybių su oficialiais ir privačiais titulais, buvusius prezidentus Fordą ir Carterį įskaitant. Iš paklaustų po balsavimo rinkėjų atrodo, kad beveik 3/4 jų balsavo už opoziciją. JAV iš tokio apklausinėjimo gana tiksliai nustatoma, kas už ką balsavo.

Laukiant 'oficialaus' pranešimo, JAV-se nemažai buvo diskutuojama, ką toliau daryti. Iš dešinės nurodoma, kad JAV interesai Panamos kanalo zonoje jas verčia griežtai elgtis, pateisinant ir karinį įsikišimą. Kairėje pusėje, kaip visados, siūloma laikytis labai atsargiai. Girdi, rinkimų pravedimo būdas papiktino daugelį lotynų Amerikos valstybių, jau nekalbant apie pačius panamiečius. Visuotinas pasipiktinimas anksčiau ar vėliau privertė Noriegą apleisti savo kraštą. Tuo tarpu karinė intervencija, nors ir paremta kanalo sutartimi, visoje lotynų Amerikoje bus laikoma neleistinu įsikišimu į Panamos vidaus reikalus – Noriega galės apeliuoti į savo tautiečių nacionalinius jausmus. Už tat reikia palaukti, kas toliau atsitiks. Prezidentas Buchas posėdžiavo su savo patarėjais ir stebėtojais, tačiau ką jis darys, kol kas lieka paslaptimi. Tai, žinoma, sukels naujų priekaištų jo neryžtingumui.

...

Panašių priekaištų jau senokai girdisi dėl jo santykių su Maskva. Oficialiai jis laikosi 'wait and see' politikos, kuriai sunku nepritari. Daug tarptautinės politikos apžvalgininkų vis dėlto mano kad reiktų pasinaudoti dabartiniais Gorbačiovo sunkumais ir susitarti dėl, pvz., apginklavimo sumažinimo. Kita vertus, tokie susitarimai galėtų Vakarų užmigdyti, faktinai dar niekam iš esmės Sovietijoje nepasikeitus. Gynbos sekretorius Cheney net pareiškė per televiziją, kad Gorbačiovo išsilaikymo šan-

sai nėra geri. Tokiam pareiškimui yra pagrindo, tačiau prez. Bush ir Valstybės Sekretorius J. Baker III paskubėjo sakyti, kad jie linki Gorbačioviui pasisekimo. Tokia laikysena vadinama 'status quo plus'. Pagal tą formulę prezidentas Bushas leido parduoti sovietams 1.5 milijonų tonų kviečių mažesne už rinkos kainą. Jie turės mokėti tik 175 dolerius už toną, kai tuo tarpu patys amerikiečiai moka 185 dolerius. Taigi sovietai – nei iš šio, nei iš to – laimi 15 milijonų dolerių. Valsybiniu mastu tai nedaug, bet dovanai irgi nesimėto. Valdžios primokėjimai prie javų kainų pateisinami kai jų per daug, ir nėra kas perka. Bet šiuo metu, po pereitų metų sausros, tų kviečių Amerikoje nėra per daug ir nėra kur kitur jų pigiau nusipirkti.

Sekretorius Baker, skirdamas į Maskvą pasitarti su Ševerdnadze dėl sekančio Busho-Gorbačiovo susitikimo, pareiškė jį lydintiems žurnalistams, kad JAV sveikintų aktingesnę sovietų dalyvavimą sprendžiant regionalius konfliktus kaip Art. Rytuose, kur sovietai turi didelę įtaką į Siriją. Tačiau JAV nėra suinteresuota tokiais mainais, pagal kuriuos sovietai nutrauktų pagalbą Nikaragvai už tokį pat JAV elgesį Afganistane. Padėtis nesanti višai tokia pat. Atrodo, kad administracija visai nesiskubina susitarti su sovietais dėl atominių ginklų apribojimo, kol dar nėra susitarta dėl konvencionalinės kariuomenės sumažinimo.

Sovietai dabar varo smarkią propagandą, garsindami savo vienašališką kai kurių senesnių tankų atitraukimą iš Rytų Vokietijos. Bakeris žada pasakyti Gorbačioviui, kad Bushas nenorėtų su juo susitikti, jei nebus anksčiau padaryta apčiuopiama pažanga visų sovietų-amerikiečių santykių komplekse.

Bushas pirmiausiai nori aplankyti savo NATO sąjungininkus ir su jais išsiaiškinti padėtį dar šio mėn. pabaigoje. Kaip tik tuo laiku Gorbačiovas važiuoja į Kiniją – antrą komunistinį milžiną, kuris taip pat nori pataisyti savo valdymo sistemą. Kinai davė daugiau laisvės ūkinėje srityje, kas sukėlė didesnių laisvių reikalavimų ir politinėje sferoje. Tuo tarpu sovietai davė daugiau laisvės kritikuoti savo praeitį, bet dar mažai pakeitė ekonomijoje.

...

Savaitei baigiantis paaiškėjo, kad sovietai norėjo išnaudoti JAV valstybės sekretoriaus Baker vizitą Maskvoje savo propagandos naudai. Aptarus eilę klausimų Gorbačiovas, trijų su puse valandų pasitarimo su Bakeriu gale, nežymiai pastebėjo, kad sovietai savanoriškai sumažins Europoje turimų artimos distancijos atominių ginklų skaičių penkiais šimtais. Kita versija teigia, kad jis tai padarė raštu tikrai rusiškai.

Sekančią dieną ta žinia dominavo pirmuosius laikraščių puslapius. Tikslai po 24 valandų Baker galėjo atsikirsti, kad tie 500 tėra tik 5% visų sovietų turimų tokios rūšies ginklų ir kad iš viso tokių ginklų sovietai turi kelis kartus daugiau, negu vakariečiai.

Amerikiečiai seniai įkalbinėjo sovietus mažinti Varšuvos pakto jėgas iki NATO lygio, kad galima būtų rimtai derėtis dėl tolimesnio ginklavimo sumažinimo.

Susitarimas sumažinti tik nuošimčiais dabar turimas jėgas, tik padidins jų persvarą sovietų naudai.

Sovietai pirmiausiai siūlo tartis dėl artimos distancijos atominių ginklų sumažinimo, nes tai sumažintų NATO apsigynimo galimybes, o svarbiausia, tai labai patinka vokiečiams, kuriems nusibodo dabartinė 'privilegija' pirmiems paragauti atominius ginklus.

Tiesa, jiems žinoma, kad atominiai ginklai iki šiol atbaidė nuo karo, tačiau Gorbačiovas dabar kalba tik apie taiką...

Naujos alyvos į tą vokiečių jausmų laužą įpylė į Vokietiją atvažiuojęs Ševerdnadze, kuris grasino, kad jei nebus susitarta dabar, sovietai sulauks kai kurių savo raketų sunaikinimą pagal vidutinės distancijos raketų panaikinimo sutartį ir ieškos būdų patobulinti dabar turimas.

Texase prezidentas Bushas kalbėjo apie santykius su sovietais aplamai. Jis pastebėjo, kad JAV 40 metų laikėsi sovietų agresijos sulaukymo politikos. Dabar atėjęs laikas naujai politikai, turint galvoje visame pasaulyje ir Sovietijoje įvykusius pasikeitimus. Nauja politika bus bandoma įtraukti Sovietiją į valstybių bendruomenę. Šiuo metu tai esanti tik viltis, o politika turi remtis faktais, bet ne viltimi.

...

Tuo tarpu Panamoje, pagal gen. Noriegos įsakymą,

■ Iš kitos pusės

Įdomu stebėti kaip Lietuvoje verčiami dešimtmečius teisybę slėpę ir slėpę akmenys. Reikėjo kiek palaukti, kol pagaliau priėjo eilė ir vienam sunkiausių tų akmenų. Tai pažiūra į tuos, kurie naujai sovietų okupacijai pasipriešino ginklu. Tą klausimą paliesdamas rašytojas Jonas Mikelininkas Rašytojų sąjungos ir Mokslo Akademijos Istorijos instituto partiniame susirinkime konstatavo:

"Raudonosios armijos artėjimas ir Tarybų valdžios grįžimas daugumai Lietuvos gyventojų buvo nepriimtinas."

Tai esą visai nenuostabu, atsiminus 1941 m. birželio mėn. patirtį. Prie to prisidėjo mobilizacija į Raudonąją armiją, kurią retas laikė išvaduotoja, 1946 metų ankstybą pavasarį vėl prasidėję vežimai į Sibirą ir masinis varymas į kolchozus. Atpasakodamas toliau savo kalbą tame susirinkime, jos autorius taip rašo GIMTAJAM KRAŠTE:

"Ši pragaištinga akcija daug iškentėjusią tautą sukrėtė. Besislapstančių ir pasiruošusių kovoti su ginklu rankoje skaičius išaugo."

Pasipriešinimo judėjimui negalėjo neturėti įtakos ir susidūrimo tarp Rytų ir Vakarų galimybė, tačiau paskleistas gandas, kad lietuvius į miškus suvarė reakcinga emigracija, esąs smarkiai perdėtas. Lietuviškos Amerikos Balso laidos prasidėjusios tik 1951 metais.

Į klausimą, ar ta rezistencinė lietuvių kova buvo prasminga, Mikelininkas taip atsako:

"Kad jis buvo beviltiškas, vargu ar galima abejoti, bet jokių būdu ne beprasmiškas. Tai buvo tautos gyvybingumo, jos pilietinio brandumo paliudijimas. Ji galima vadinti ir Pilėnų aidu, atėjusiu iš amžių glūdumos. Kitas dalykas, kad pasaulis tam paliudijimui buvo aklas ir kurčias. Juk būtina save gerbiančiai tautai PASIPRIEŠINTI NET PAČIAM LIKIMUI, KAD IR KOKS JIS BŪTŲ RŪSTUS, SKAUDUS AR IRONIŠKAS. O likimo ironija tautai pavirto faktu, kad toji armija, prieš kurią ji sukilo, atėjo rezistentų malšinti apauta, pamaitinta ir iš dalies apginkluota tos valstybės, iš kurios jie patys laukė pagalbos ir supratimo."

Tas pasipriešinimas negalėjo būti kitaip kvalifikuotas, kaip partizaninis judėjimas, tačiau jame dalyvavę iki šiol buvo vaidnami "banditais", o vėliau tą pogrindžio kovą buvo bandoma paversti "pilietiniu karu" ir kaip galima šlykščiau pavaizduoti literatūroje. Visa tai autoriui iškelia tokius klausimus:

1. Kodėl po pergalinio karo tuojau atnaujinti masiniai vežimai į Sibirą;
2. Kodėl buvo sadistiškai tyčiojamasi iš baltųjų partizanų lavonų;
3. Kodėl paskelbtos amnestijos buvo laikomasi tik popieriuje;
4. Kodėl taip brutaliai buvo varomi žmonės į kolchozus po tiek daug pažadų, kad Lietuvoje kolchozų nebus;
5. Kodėl ši rezistencinė kova buvo nutylima, kai tuo tarpu plačiai buvo skelbiami darbininkų streikai užsienyje.

Jei į tuos klausimus NEBUS tinkamai ATSAKYTA, KIEKVIENĄ MAŠTANTĮ ŽMOGŲ PERSEKIOS MINTIS, KAD TIE ĮVYKIAI LIETUVOJE BUVO LYGIAI TAIP PAT SUREŽISUOTI, KAIP IR 1940 M. LIETUVOS ĮSTOJIMAS Į TARYBŲ SĄJUNGOS ŠEIMĄ. KODĖL? RASI IR TODĖL, KAD MAŽIAU REIKĖTŲ VAGONŲ TRĖMI-MAMS – atsako į savo klausimą pats autorius. (vm)

CABINET MAKER

Exp. necessary. Full time. Wood & plastic laminate from prints. Send resume or apply Wood Dimensions, Inc., 1295 W. 78th, Cleveland, OH 44102. (18-24)

Train to be a Professional

• SECRETARY

• EXECUTIVE SEC.

• WORD PROCESSOR

HOME STUDY / RES. TRAINING

• FINANCIAL AID AVAIL.

• JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Nat'l. Hdqtrs., 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

to krašto tribunolas paskelbė įvykusius rinkimus negaliojančiais, dėl amerikiečių į juos įsikišimo.

Prezidentas Bush pasiuntė 2000 karių į Panamą JAV piliečių apsaugai.

JAV labai nenorėtų sudaryti ispūdį, kad ji kišasi į Panamos vidaus reikalus. Noriegos likimą turėtų nuspręsti patys panamiečiai, bet jie neturi ginklų.

Ta proga verta prisiminti, kad diktatoriaus Samozos išvaymas iš Nikaragvos atidavė to krašto valdžią komunistams, kurių valdymo ir rinkimų laisvumu niekas nesirūpina.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103

TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA

6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$25.00 • Single copy 60 cents.

Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kreipimasis į visus pasaulio lietuvius - tremtinius, politinius kalinius

MIELAS TAUTIETI,

Mus visus – tremtinius ir politinius kalinius – sulygina kentėjimai. Gal todėl mumyse gyvena susiklausymas. Gal todėl mūsų sielose, mūsų širdyse išliko toks didis gėrio ir brolybės jausmas. Ilgokai šalom, vargom, kentėjom ir svetur, ir namie. Nepalūžom. Galime didžiuotis. Šiandien galime džiaugtis – ne vieniši mes.

Laimingesnioji mūsų dalis, žilaplaukiais sugrįžę į savo tėvų žemę, ir tie, kurie tebeklajoja svečiose šalyse – už tuos, kurie amžinai miega ledynuose ar virto pelenais, – ištarkime: atėjo metas verkti, dirbti Tautai ir Tėvynei Lietuvai!

Likimas mums lėmė ne tik išlikti, bet ir pakilti. Ir eiti. Jausti troškulį ir alkį – mokslui, šviesai, tiesai, kūrybinei-dvasinei veiklai, gyvenimui.

Ar nejaučiame? Gyvenimas skubina mus, mūsų gretos retėja. Rinkime tikslas žinias, dokumentus, rašykime prisiminimus. Ieškokime plačiame pasaulyje išblaškytų tautiečių. Apsidairykite. Ar nevargsta kur mūsų likimo brolis? Gal kam reikalinga moralinė ar materialinė pagalba, tvirta draugų ranka, užjaučiantis, gera linkintis žodis? Suteikime jam, gal ir šiandieną skriaudžiamam, pagalbą. Rasis būdų. Reikia tik mūsų noro, širdies šilumos.

Šiandien mes neatstumtoji Tautos dalis – atstatytieji, todėl privalome kiek kam leidžia jėgos prisidėti prie tautinio atgimimo, prie to dvasinio-kultūrinio pakilimo, kurį sukūrė Sąjūdis. Būtent

Disidentų kūrėjo mislė Vakarams

Rūta Kleva Vidžiūniene

Tiesioginiai nesusidūrę su sovietiška gyvenimo represija, gimę ir augę laisvo žodžio ir beveik nevaržomo veiksmo Vakaruose, sunku įsivaizduoti tą atmosferą, kurioje turėjo judėti ir kurti sovietų pilietis. Čia žmonės mėgėję abstrakčiomis analizėmis pasaulio, koks jis turėtų būti, bet mimoziškai susitraukia atgal į savo kiautą, jei reikalinga iškišti galvą ir imtis veiksmo.

Pradžioje, išgarsinti dėka Solženicyno veikalų, disidentai kūrėjai sukėlė dėmesį, bet nepajudino sąžinės. Po to jau masiškai pasipylę persekiojimų knygos, memuarai apie savo išgyvenimus, susilaukia dabar vis mažiau dėmesio, nes kiek kartų gali žmogus skaityti apie tą patį? Todėl disidentas kūrėjas, kuris koku nors būdu randa progą išreikšti savo pergyvenimus, turėjo ieškoti naujų kelių, kad sugebėtų šokiruoti patogiai įsitaisiusį skaitytoją ar žiūrovą.

Kada socialinis realizmas reikalavo iš kūrėjo pristatyti gyvenimą su detalėmis visoje jo kasdienybėje, jų socialistinis kūrėjas suprato, kad pasaulis visai nėra toks, koks jis atrodo akiai, ir kad socialistiškasis realizmas tepristato gražiai apdailintą melą ir visiškai nutyli teisybę.

Gyvendams po tokiu spaudimu, kūrėjas turi labai

atydžiai pats kontroliuoti savo kūrybą, jei nori išlikti nesulikviduotas. Pagaliau jis netenka skonio ir kantrybės tik paviršutiniškos menos formoms, ilgiems gamtos aprašinėjimams, sentimentalumui, gudriems filosofavimams ir himnams. Jam nugalimai pradeda rūpėti perduoti perspėjimą apie sistemos hipokritiškumą, apie laisvės troškulį, apie beviltiškumą, kuriame skęsta dažnai jo bevardžiai herojai.

Tokia, viduje subrandinta meno forma ateina į publika kondensuota ir kupina tamsios satyros, ir ji jau nebėra pramoga, bet nešama žinia, kuri verčia galvoti. Dažnas išraiškos formos brutalumas bei asmeniškumo išsiveržimas yra priemonė pažadinti kitą, tarytum jaučiant, kad labai nedaug teliko laiko išsigelbėjimui, jei iš viso jo liko.

Disidentas kūrėjas, ar jis kurtų jau patekęs į Vakarus, ar rastų būdą išreikšti savo vidų po diktatūrine santvarka, visuomet turi užmokėti, ir neišvengiamą kainą – tai vidinis konfliktas slystančių atsiminių, ar amžinas gaudulys – jei lieki, nežiūrint kaip nepakeliamas gyvenimas būtų pasidavęs, nusprendęs stovėti ant nuosavos žemės. Jei lieki namie, tai telieka kankinantis balansavimas tarp to, ką galima ir negalima pasakyti,

tas kalbėjimas tarp melo ir tylos.

Metę gilesnį žvilgsnį į Amerikos, o gal ir viso suvokę pasaulio gyvenimą, į dabarties meną, visuomeninius santykius, ekonominius siekius, teisės ir teisybės sampratą, negalima nepastebėti moderniosios kultūros plokštumo. Gyvenimas, kaip pastebėjo E.E. Cummings, vienas vietos poetų, yra nešamas kaip išvirkščiai apsilvilti marškiniai – visą savo vidų išvertus į viešumą. Kitas asmuo, Norma Cousins, kelis dešimtmečius buvęs kultūros apžvalginio žurnalo redaktorium irgi apgaili Amerikos gyvenime kultūros reikšmės sumenkėjimą, tiesiog rungtynes dėl vis žemėjančio skonio pakopų. Šiame rungtyniavime ypač žymu galvose, kad intymumas nereikalauja privatiškumo. Išnešę viską viešumon, tiek kūną, tiek meilės jausmus, ar galėsime išlaikyti savyje tą žmogiškos šilumos jausmą? Ar paneigę asmens vidų, jo dvasinę vertę, jausimės laimingi, sukaupę viską į išorinius reiškinius?

Kai Vakarai pagaliau priprato prie vaizdingos Solženicyno prozos ir susėdo jos diskusijoms, juos staiga išpatogios moderniosios pozos išmušė visa eilė čia atsiradusių visiškai kitos rūšies kūrėjų, išrėkiančių tą pačią žinią jau visai kitu būdu, bet neabejotinai stiprios talento ir vidinio skausmo kulminacijos dėka. Tai naujai prasiveržę rytų Europos tautų rašytojai, – generacija modernioka, plačiai pasaulietiška ir, svarbiausia, autentiška. Kartais brutaliai, kartais subtiliai ir alegoriškai jie atakuoja ne ekonomines sistemas, bet žmogaus visišką sumaterijalėjimą abiejose pasaulio pusėse, pasitenkinimą fiziniu gerbūviu, žvilgsniu į politinius sprendimus, remiantis vien šia prielaida. Disidentas kūrėjas pristato save Vakarams su tokia jėga, kad jei jis ir lieka čia dar nesuprantamas, jo naujo pulso negalima bus nepastebėti. Šalia pablyškusių Sartro ainių jie išūliai pristato savo naująjį modernizmą darydami toki didelį žingsnį pirmyn, kad dar prieš keletą metų laikę save avangardu tampa vienu brūkšniu nubraukiami į praeitį.

Kaip išdidūs galime būti ir mes, davę šitam judėjimui keletą jau ryškiai į priekį iššovusių vardų – tai Joną Jurašą teatre, Tomą Venclovą ir Icchoką Merą literatūroje, – paminint tik keletą. O kur dar mūsų dailė!

Ne visos revoliucijos

mes – toji grandis, kuri jungia praeitį su ateitimi.

*Į darbą, broliai, vyrs į vyrą
Šarvuoti mokslu įstabiui!
Paimkim arklą, knygą, lyrą
Ir eikim Lietuvos keliu!*

Bendraminčių vardu

A. Berkevičius

Vilniaus tremtinių bendrijos tarybos narys
Buvęs politinis kalinys • Buvęs tremtinys
Skautas veteranas

Rašykite: Vilnius, 232024 • Stiklių skersgatvis 4 A-2 • Tel. 62-14-54

Tautinės vėliavos prie Gedimino kalno ...

L.Vasausko nuotr.

(Nukelta į 4 psl.)

Nuomonės ir pastabos

Mažai ko tautiniško Lietuvos tautininkų programoje

Algirdas Budreckis

1989 m. balandžio 27 d. DIRVOS laidoje pasirodė Rimanto Matulio pranešimas iš Vilniaus, kad š.m. kovo 16 d. 27 žmonių grupė "nutarė atkurti Tautininkų partiją Lietuvoje". R. Matulis aiškino, jog "nesekėme prieškarine Tautininkų Sąjungos programa, tik paėmėme idėjos esminius momentus". Toje pačioje DIRVOS laidoje sekė 17 punktų "Tautininkų Programos Projektas 1989.III.20".

Ta programa jau, be abejo skubotai, 27 žmonių grupės priimta. Tačiau, nors ir vėluojame su pasisakymais, vertėtų pastebėti ir įvertinti šį bei tą. Tautininkų

Sąjungos esminių momentų nematyti projekte. Iš viso, toje programoje, deja, mažai tautininkiško.

Visų pirma, negalima "atkurti Tautininkų Partijos" – tokios niekad nebuvo. Prieš Antrąjį pasaulinį karą veikė Tautininkų SAJUNGA. Ir tai nėra žodžių žaidimas. Pagal ideologiją ir įsitikinimus tautininkai save niekad nelaikė iprastine prasme "partija". Tautininkui partija atstovauja tam tikrą interesų grupę, ar ji būtų klasinė, ekonominė ideologinė, profesinė ar kokios mažumos. Sąjunga buvo ir yra (ar turėtų būti) visų tautiškai nu-

siteikusių lietuvių junginys.

Programos projekte niekur nepasisakyta už Lietuvos nepriklausomybę. O tautininko pirmas siekis buvo ir lieka laisva ir nepriklausoma valstybė, patatyta etnografiniais bei demokratiniiais pagrindais.

Mintis, kad valstybinė santvarka "taptų ... daugiapartinė" yra svetima tautininkui. Kodėl daugiapartinė? Kiek partijų reikia pristięgti? 20? 100? Ar čia norima grįžti į seimokratinis laikus, kur kiekvienas sąrašas dalyvauja rinkimuose ir kur neįmanoma sudaryti daugumos? Proporcingi rinkimai sužlugdė Prancūzijos Trečiąją ir Ketvirtąją Respubliką, ir Vokietijos Vėimaro Respubliką. Ar norima sekti šių laikų Italijos pavyzdį? Esmėje tautininkai daugiau nužūrėdavo į anglų rinkiminį modelį: vienas atstovas pagal balsų daugumą nuo kiekvienos rinkiminės apygardos. Partijos savaime atsiranda demokratinėje santvarkoje. Tik nesąlygokime jų skaičiaus. Pats gyvenimas nustatys jų skaičių ir reikalingumą. Be abejo, visi politiškai galvoja lietuviai galėtų sutilpti į penkias politines gruputes.

Pirmame punkte daugiau rūpiamos tautinių mažų teisės negu tautos laisvės. Lietuvoje šiandien žmonės namuose vartoja apie 20 kalbų. Nejaugi dosnūs lietuviai spausdins knygas tose kalbose, pristięgs 20 kalbų mokyklų, spausdins valstybinius dokumentus visose kalbose? Net ultra liberalus Niujorko miestas neprileidžia tokių liukusų.

Esamomis sąlygomis antras projekto punktas lieka nerealus. Migracijos į Lietuvą nesulaikys. Tačiau galima reikalauti, kad ateiviai dviejų metų bėgyje pramoktų lietuviškai, kad autochtonai (tiek lietuviai, tiek Lietuvos kitataučiai) turėtų pirminę darbų ir pareigviete. Geriau toks Beriozovas iš Lietuvos, kaip Kompartijos antrasis sekretorius, negu Mikitinas iš Kremliaus.

Trečias punktas tvarkoje – kur gyvena kompaktiniai lietuviai, ten ir turėtų būti lietuviškos mokyklos ir kultūrinės įstaigos. Tačiau užuot muziejų, reikia reikalauti, kad Karaliaučiaus ir rytų Lietuvos sritys grįžtų į lietuvių administraciją, eventualiai į tautinės valstybės sudėtį.

Ketvirtas punktas pirmoji dalis, kad Lietuvos jaunimas tarnautų Lietuvos teritorijoje arba Pabaltijyje yra remtina. Siūlo mi toliau du variantai (pacifistinis nusiginklavimas ar kariuomenės atkūrimas) yra nerealistiniai ir neturėtų įeiti į šių dienų programą. Sąvoka, kad reikia sudaryti lietuvių kariuomenę Sovietų armijos sudėtyje yra pripažinimas, kad okupantas yra legalus suverenas. Mums nereikia askarų ar sėpojų svetimų imperialistų tarnyboje.

Penktas punktas (branduolinių bei biocheminių ginklų pašalinimas iš Lietuvos) yra priimtinas. Bent iš principo.

Šeštas punktas yra savojo lizdo teršimas. Prieškariniai tautininkai nebuvo fašistai. Jie nebuvo nei Musolinio nei Hitlerio sekėjai. Tiesa, Smetonos autoritetas buvo diktatūra, bet gana švelnus režimas palyginus su totalitarų santvarkomis. Ką, ar ateities Lietuvoje valstybės vyrams nereikės stvertis ypatingomis priemonėmis. Teisybę pasakius, tikras tautininkas niekuomet nėra dogmatiškai prisirišęs prie vienos kurios nors valdžios formos.

Septintas punktas visiškai nevykęs. Girdi, kad "nesusidarytų antagonistinių, tarp savęs kovojančių visuomenės sluoksnių, kaip tai buvo pokario laikotarpyje". Tai yra komunistinė užuomina, kad pokario partizaninis karas buvo klasių karas. "Kovoti prieš streikus ir kitus antvisuomeninius reiškinius" dvelkia milicininko mentalitetu. Nuo kada tautininkas laiko teisę streikuoti prieš ekonominę ar socialinę skriaudą (kurią net kapitalistai pripažįsta) "antvisuomeniniu reiškiniu"? "Sąžiningai dirbti – šventa piliečio pareiga" -- koks čia stachanovizmas ar dienstarbeitas?!

Aštuntas, t.y. ekonominis punktas, nėra aiškus. Veikia daugiau, kaip laisvos rinkos principai ekonomikoje. Ką reiškia: "visomis be išimties nuosavybės formomis"? Ar tai reiškia, kad negali būti valstybės intervencijos į nuosavybę? Juk Smetonos 1938 m. "buržuazinėje" Konstitucijoje net buvo nusakyta 51 straipsnyje: "Valstybė saugo nuosavybės teisę. Turtas deda jo valdytojui pareigą turto naudojimą derinti su Valstybės reikalais. Valstybė gali nusavinti turtą viešajam reikalui už atlyginimą". Dabartiniai Lietuvos tautininkai skelbia turtų neliečiamybės suabsoliutinimą!

Devintas punktas įmanomas tik atgavus valstybei suverenumą.

Dešimtas punktas aptaria etikos kultūros sritis. Tačiau, čia irgi slypi milicininko mentalitetas. Nebent pakeisi socialistinį realizmą koku nors nacionalrealizmu (kas prieštarautų sąžinės laisvės idėjai) vargu izoliuosi tautą, ypač jaunimą nuo Vakarų masinės kultūros įtakos. Neužtenka stengtis, bet reikia atkakliai kovoti prieš visas socialines negeroves.

Vienioliktas punktas pasisako už įvykdymą "įsako dėl lietuvių kalbos paskelbimo valstybine". Faktinai perskačius LTSR Aukščiausios Tarybos išakto tekstą TIESOJE gaunasi išpūdis, kad rusų kalba vis vien liks vyresne. Reikia dar pasisakyti už lietuvių kalbos išvalymą nuo svetimų šiukšlių, nuo visokių rusicizmų (davai, sėbra, ir t.t.) ir nereikalingų tarptautinių terminų, kaip antai: komfortabilumas, dizainas, ir aibės kitų sąslavų, kurios smaigia egzistuojančius lietuviškus terminus.

Dvyliktas punktas kalba apie senovės tradicijų ir švenčių atgaivinimą. Kyla rimtas klausimas, ar tautininkas pasitenkinta vien paminklų gerbimu? Ar jis neturėtų toliau išpareigoti ugdyti ir puoselėti tautinę kultūrą? Juk lietuvių nėra muziejus, o dar gyva medžiaga, iš kurios būtų galima reikšti tautos genijų.

Tryliktas punktas gana pa-

viršutiniškas. Ar programos autoriai būtų patenkinti Vilniaus katedros tapimu bažnytinės provincijos centru, ar jie siekia taipgi įjungti Vilniaus arkivyskupiją į tą bažnytinę provinciją?

Keturioliktas punktas reikalauja, kad išgautos kultūrinės vertybės būtų grąžinamos. Bet ar to užtenka? Ar nereikėtų taip pat reikalauti, kad išretėtų lietuviai būtų grąžinami? Na ir pagaliau, kad atkirstos lietuviškos žemės būtų sujungtos su tautos kamieniu.

Penkioliktas punktas priimtas. Tačiau saugumo sumetimais kai kada reikia įsislaptinti kai kurias informacijas, bent kuriam laikui. Tvirtos šeimos punktas (16) ir kova prieš ekologijos teršimą (17) taip pat priimtini punktai.

Bendrai žiūrint, peršamas tautininkų programos projektas laisvojo pasaulio tautininkams nepriimtinas suteiktoje formoje, dėl suminėto priežasčių. Šį projektą galėjo surašyti jaunuoliai, kurie pilnai nesuvokia, kas yra tautininkas ar nacionalistas; na, galėjo surašyti seni romantikai, kurie daug ką užmiršo iš praeities, ar pagaliau gali būti KGB provokacija. Kaip bebūtų, siūlo ma programa neatitinkama tautinės srovės dvasiai ar "idėjos esminiams momentams". Ačiū, bet ne ačiū!

Disidento...

(Atkelta iš 3 psl.)

laimimos ginklais ir žodis yra ne kartą pasirodęs stipresnis už kardą. Nes čia kalbama apie dalykus dar tik neaiškiai suvokiamus Vakaruose, – ne apie jėgų lygsvarą, įtakų zonas, bet apie žmogų – ir jo teisę į pasaulį.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

PRINTING

Opportunity for the right person if you are expd in contact processes such as:
FILM NEGATIVE
WASHOFF - MYLAR
PAPER PRINTS
& ARE SELF-STARTER
EQUITABLE BLUEPRINT & PHOTO
PRINT CO., INC. - Wants You!
We are an equal oppty employer.
ALL UNION SHOP.
Must be U.S. Citizen or have a greencard.
Call Lori at (212) 962-5672
for an appointment for an interview.
(15-24)

CHIEF DRAFTSMEN

Structural Steel, minimum 10 years experience working for structural steel fabricator or structural steel job shop. Benefits: 2 weeks vacation, paid major medical, sick time, earn time, profit sharing, salary \$40,000 plus. Send resume or call John Denton

STEELTECH

105 Old Windsor Rd.,
Bloomfield, CT 06002
203-242-7769

(18-22)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKERS

to work & live in a small congenial community. Central Kentucky manufacturer needs experienced toolmakers for building and maintaining progressive dies. Modern shop with EDM and CAD. Growth company with major companies as customers. Send resume with details of experience to:
Continental Metal Specialty
Personnel Dept., PO Box 725,
Richmond, Kentucky 40475
Equal Opportunity Employer
(19-28)

SECURITY OFFICERS NOW HIRING

Security Officers needed for full time, and part time.
Positions — in South Philadelphia, Northeast, Center City, and Langhorne.
We offer top wages. Vacation, holidays, bonuses and hospitalization. Apply in person. Only to:
DELAWARE VALLEY PATROL
8040 Roosevelt Blvd., Room 114,
Philadelphia, Pennsylvania
215-332-4495
(19-23)

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

BIRŽELIS

LIETUVA, RUSIJA, ŠVEDIJA IR SUOMIJA — 18 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Stokholme, 1 Helsinkyje. Kelionė laivų Baltijos jūra naktį iš Stokholmo į Helsinkį.

Kelionė Nr. 627 birželio 27-liepos 13 \$2,949 iš Bostono ir Niujorko \$3,132 iš Čikagos

LIEPA

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Zūriche.

Kelionė Nr. 713 liepos 13-27 \$2,269 iš Bostono ir Niujorko \$2,452 iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.

Kelionė Nr. 717 liepos 17-31 \$2,459 iš Bostono ir Niujorko \$2,642 iš Čikagos

RUGPJŪTIS

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Zūriche

Kelionė Nr. 803 rugpjūčio 3-17 \$2,299 iš Bostono ir Niujorko \$2,482 iš Čikagos

LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.

Kelionė Nr. 810 rugpjūčio 10-24 \$2,399 iš Bostono ir Niujorko \$2,582 iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.

Kelionė Nr. 814 rugpjūčio 14-28 \$2,459 iš Bostono ir Niujorko \$2,642 iš Čikagos

RUGSĖJIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kelionė Nr. 914 rugsėjo 14-27 \$2,209 iš Bostono ir Niujorko \$2,392 iš Čikagos

LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.

Kelionė Nr. 944 rugsėjo 14-23 \$1,799 iš Bostono ir Niujorko \$1,982 iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.

Kelionė Nr. 105 spalio 5-19 \$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15 \$1,699 iš Bostono ir Niujorko \$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje

Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 \$1,599 iš Bostono ir Niujorko \$1,782 iš Čikagos

BALTIC TOURS & ORBIS
PARODO VISĄ LIETUVOS IR LENKIJOS GROŽĮ

16 d. kelionė: 6 d. Lietuvoje

7 naktys Vilniuje, 4 Varšuvoje, 2 Krokuvoje, 1 Zūriche.

Kelionė Nr. 616 birželio 16-liepos 1 \$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos

Kelionė Nr. 714 liepos 14-29 \$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos

Kelionė Nr. 811 rugpjūčio 25-rugsėjo 9 \$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktiniais kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newtown, MA 02164
Tel.: (617) 965-8080

KŪRYBA IR MOKSLAS

Keletas atsiminimų

Kazimieras Viktoras Banaitis

Birutė Smetonienė

Prieš 25 metus miręs Kazimieras Viktoras Banaitis (gimęs 1896 m. Vaitiekupių kaime) buvo ne tik vienas iš žymiausių Lietuvos kompozitorių, bet ir vienas iš pačių tauriausių jos sūnų.

Kilęs iš susipratusių lietuvių šeimos – tėvas Saliamonas Banaitis, Nepriklausomybės akto signataras, motina Marijona Pranaitytė, žymios Amerikos lietuvių veikėjos Julijos Pranaitytės sesuo – iš tėvų paveldėjo meilę Lietuvai, ją išreiškdamas savo lietuviškumu dvelkiančiose kompozicijose, aktyviu dalyvavimu Lietuvos atkūrimui.

K.V. Banaitis jau iš mažens rodė palinkimą į muziką. Mokėsi skambinti fortepijonu Kaune Ippo muzikos mokykloje, kartu lankydams gimnaziją. Buvo ypatingai darbštus, labai daug skambino, todėl gimnazijai pamokas ruošti reikėjo naktimis, kas gerokai susilpnino jo sveikatą. Norėdamas padaryti didelę pažangą fortepijone, jis tiek daug skambino, kad perskambino ranką ir turėjo palaidoti viltis pasidaryti koncertiniu pianistu.

Besikuriant Lietuvos kariuomenei, stojo į Karo mo-

kyklą ir taip stropiai mokino kariūnus dainuoti, kad susilpnino plaučius ir liko trapios sveikatos visam gyvenimui. Pasiryžęs galutinai pasišvesti muzikai, išvyko į Prahą studijuoti kompozicijos, bet po metų (1922 m.) persikėlė į Leipcigo konservatoriją, kurioje išbuvo iki 1928 metų.

Tuo laiku susipažinau su 'dėde Viktoru'. Gyveno su broliu Algirdu Kaune pas dėdę Motiejų Nasvytį ir dėdienę Salę, kuri buvo tikra Banaičio sesuo. Mes abu tada mokinomės skambinti fortepijonu ir kompozitorius atrodė mums beveik viršmogiš. Dėdė Viktoras atvažiuodavo į Kauną atostogoms. Jis labai domėjosi jaunuomene bestudijuojančia muziką ir sužinojęs, kad mes mokomės skambinti, paprašė manęs jam paskambinti. Buvau baisesiai laiminga, kai jis mane pagyrė ir pasakė – "o ir techninė kėlės jau biskį yra!".

Mano tėvams Banaitis buvo padovanojęs savo didžiausią fortepijono veikalą "Sutemos giesmės vizijos". Bandžiau tą veikalą skambinti, bet jis man buvo žymiai per sunkus ir jo naujoviška

harmonija skambėjo neprityrusiems ausims disonansiškai, bet irgi suradau porą vizijų, kurios buvo paprastesnės ir dvelkė lietuviškumu.

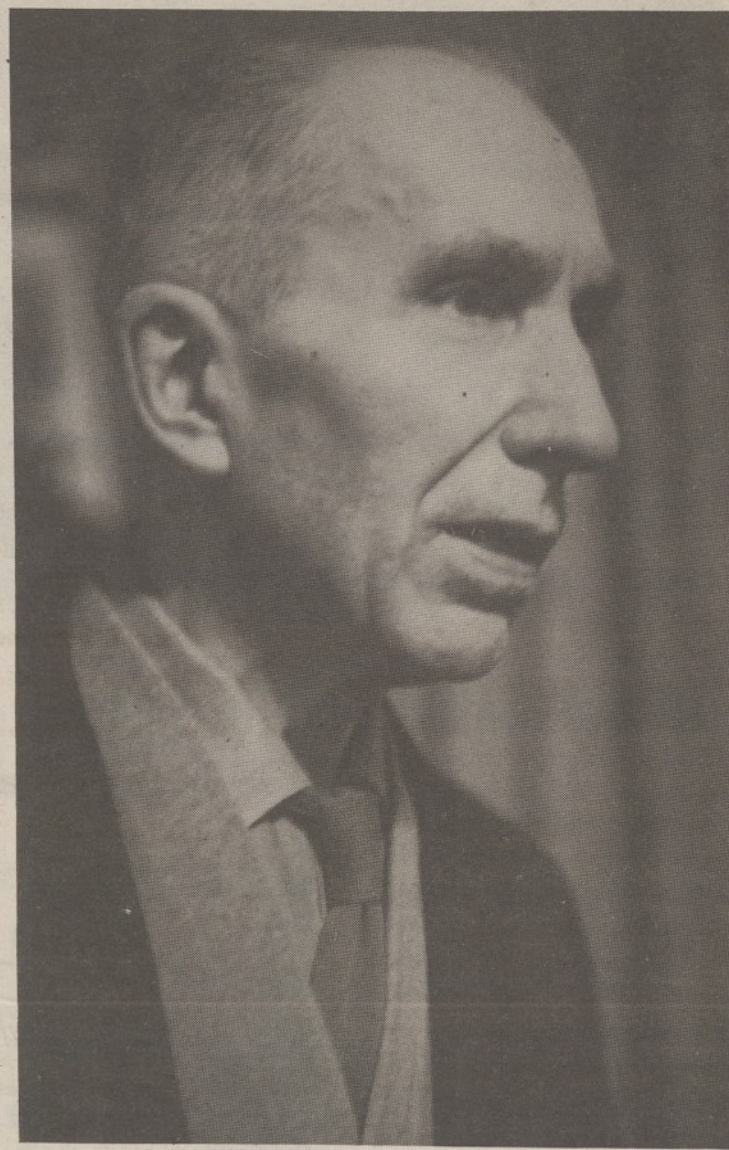
Kiti Banaičio kūriniai: Sonata smuikui ir fortepijonui, trio arfai, klarnetui ir smuikui, sonata-rapsodija violenčelei ir fortepijonui, variacijų ciklas fortepijonui, smuikui ir klarnetui, ir daug smulkesnių kūrinių. Daug harmonizuotų liaudies dainų, kurių paprasta harmonija atskleidė jų visą liaudišką grožį. Anot Banaičio, liaudies daina su įmantria harmonija nustoja būti liaudies daina. Daug solo dainų, ypatingai mėgiamų mūsų solistų. Chorui: "Kuni-gaikštienės Birutės kantata", "Sveika būk tėvų šalie" ir "Agnus Dei" – ypatingai gražus kūrinys, susilaukęs didžiausių kritikų pagyrimų.

Banaitis dažnai lankydavosi mano tėvų dvare Baripolyje, nepertoli nuo Kauno. Mes visuomet laukdavom jo, nes jis mums skambindavo. Klausydavomės jo su didžiausiu pasigėrėjimu – muzika Lietuvoje buvo ypatingai gerbiama.

Vieną vasarą jis ištisai praleido Baripolyje ir tada sukūrė vieną iš didžiausių savo veikalų – Sonatą-rapsodiją violenčelei ir fortepijonui. Banaičio kambario langai išėjo tiesiai į ežerą, į pakalnę apaugusią dideliais medžiais ir krūmais, kuriuose vakarais suokė lakštingalos. Mėnuliui šviečiant ir atspindint ežere, ta pakalnė atrodė kaip iš užburtos šalies. Ne be reikalo Banaitis sakė, kad savo sonatai daug įkvėpimo gaudavo iš tų fantastiškų vaizdų.

Banaitis kūrė prie fortepijono. Idomu buvo stebėti gimstantį muzikos kūrinių – iš jo kambario sklisdavo fantastingi garsai. Šį savo kūrinių Banaitis vadino vienu iš pačių geriausių. Gal tik opera "Jūratė ir Kastytis" jį pralenkė.

Banaitis buvo didelis eruditas ir tikras muzikos idealistas. Niekuomet neidavo į kompromisus su savo muzikine sąžine, nesivaikė pripažinimo, nemėgo pigių efektų. Labiausiai vertino Mozartą, Bachą – anot jo 'gryną muziką', kurią skambindamas pianistas negali 'išvažiuoti ant pedalo'. Ypatingai vertino vokiečius pianistus, kurių muzikinė kultūra yra išskirtina ir subtili interpretacija, begalinė gradacija nuo pianissimo

Kompozitorius K.V. Banaitis

V. Maželio nuotr.

iki mezzoforte yra nepralenkiama. Jauniems muzikams buvo labai prielankus. Jis džiaugėsi jaunųjų pažanga ir kartais net entuziastingai perdėdavo. Buvo tikras malonumas jam skambinti.

Lietuvoje buvo konservatorijos profesorius, dėstė teoretinius dalykus. 1937 metais buvo paskirtas konservatorijos direktorium, kuriuo išbuvo iki bolševikų atėjimo. Konservatorijoje stengėsi įkūnyti savo idealus. Saugojo nuo svetimtaučių įtakos, ypač nuo rusų įtakos likučių. Buvo priešingas rusų samdymui mūsų meno įstaigoms. Kritikavo teatrą, pasamdžiusį garsius rusų baleto artistus Nemčinovą, Zvierievą ir Obuchovą – per daug pinigų išleista į užsienį ir, anot jo, buvo sričių mūsų meno pasaulyje labiau remtinų už baletą. Bet buvo atlaidus žymiam rusų pianistui Vladimirui Ružickiui, Kauno konservatorijos profesorius, išauginusiems visą eilę naujų pajėgių pianistų kaip Andrius Kuprevičius, Galina Juodakytė-Leonienė, Aldona Smilgaitė-Dvarionienė, Julija Rajauskaitė-Šušienė, Birutė Nasvytytė-Smetonienė. Beveik visi jie reiškėsi ir tebesireiškia šiandien Amerikoje.

Banaitis buvo aktyvus kultūriniam ir politiniam gyvenime, stengėsi kad Lietuva būtų tikrai lietuviška, bendradarbiavo spaudoje, lankė koncertus, kuriuose buvo nuolatini dalyvis. Draugavo su muzikais, kultūrininkais, ypač

su Vladu Jakubėnu – abu vokiškų konservatorių auklėtiniai puikiai sutardavo.

Atvykęs į Ameriką stengėsi įsijungti į muzikos gyvenimą. Dirigavo chorams ir privačiai mokė muzikos.

Banaitis buvo nevedęs, nors iš būdo romantikas ir svajotojas. Daug dėmesio ir meilės skyrė savo sesers dukterims Nasvytytėms, kurios visos trys buvo pasinešusios į muziką, dideliu dėdės Viktoro džiaugsmui. Vyriausioji, Danutė Gabrijolavičienė, talentinga išraiškos šokio meistrė, kuri šokių bandė išreikšti gryną, ne šokiams parašytą muziką. Salomėja Valiukienė – kultūringa, labai gražaus ir stipraus mezzosoprano savininkė, dainavusi operose ir koncertuose. Ir Giedra Gudauskienė – viena iš populiariausių mūsų kompozitorių.

Paskutinį kartą mačiau dėdę Viktorą porą metų prieš jo mirtį. Aplankiau jį New Yorke. Jis man sakė: "Sveikata, ponio Birute, yra didžiausias žmogaus turtas". Deja, to turto nebeilgam jam buvo likę. Mirė pakirstas Parkinsono ligos 1963 metais Kalėdų dieną – pačiame savo kūrybos pajėgume. Jo įnašas į lietuvių kultūros lobyną didelis. Ateinančios kartos minės jį kaip patį lietuviškiausią kompozitorių.

Jo kilnus charakteris ir meilė grynai muzikai tebūnie įkvėpimu mūsų jaunajai kartai šiame sumaterijalėjusiame pasaulyje.

Dvidešimt septintasis Dirvos novelės konkursas

PREMIJA 700 DOLERIŲ skiriama iš a. a. SIMO KAŠELIONIO palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania.

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis. Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas. Paskutinė rankraščiui įteikti data 1989 m. birželio 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiui siųsti. Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland Ohio 44103.

Paruošimas. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinais privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant priedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.

Nepremijuoti rankraščiai. Gražinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

Klaipėdoje tikstantinė minia atsisveikina su buriuotojais ...

LIETUVOS GARBEI - TAUTOS VIENYBEI...

(Atkelta iš 1 psl.)

tą, visus jungiantį žinojimą, – kad už Lietuvą pakilo burės – nešė nesiliaujanti, jaunatviška daina ...

Pagaliau įgulos salutas. Ir ... LIETUVA pirmoji skynė kelią, metamų žiedų ir šypsenų - su meilės nerimu širdy – lydima. Grakščiai sekė ją DAILE ir AUDRA, rankų jūrai banguojant paskutiniuosius linkėjimus ore. Beveik nedrąsiai suskambėjęs pirmasis žodis *L i e t u v a* užliejo minią. Ir sklاندavo ji taip išraiškiai, gaivalingu ryžtu, kad dar ir šiandien man pagaugai nučina ... buvau ir aš mikroskopinė dalelytė, liudininkė to garbingo ryžto, ir tikėjimo ateitimi dalininkė ... Visai nebuvo svarbu, kad laivai dar supsis dieną-kitą mariose – širdimi ir dvasia didysis "Žygis per Atlantą" buvo jau pradėtas!

Sekė ilgos ir neramos dienos, kol pagaliau vizos buvo gautos – o, kad daugiau mes tokių Adamkų turėtume! – ir buriuotojai netruko vėl viską į vietas suvesti. Prieš išplaukiant, žygio vadas kapitonas Ignas Minotas pareiškė kad patys didžiausi sunkumai krante įveikti. Užlaikymas

jų nenustebino, tai tepakeis tik atplaukimo į New Yorką data. "... Mums tenka nepaprastai didelė atsakomybė

už šį žygį, kurio laukia visa Lietuva. ... Lietuva jau pabudo iš priverstino žiemos miego ir žengia savo keliu,

Amerikos tragedija...

(Atkelta iš 1 psl.)

Kadangi į tą reikalą yra įveltas Izraelis, ir iš dalies Saudi Arabija bei kai kurios kitos draugiškos valstybės, jis buvo išskirtas iš North bylos. Specialus prokuroras visą bylą suskaldė į keturias, nukreiptas prieš didžiausias tos veiklos asmenybes.

North byla buvo svarstoma pirma, kad nustatytų kai kuriuos principus. Prisiekusieji tarėjai buvo išrinkti iš tarpo tų piliečių, kurie apie tą bylą iki šiol nebuvo nieko girdėję, kiekvieni atveju – nebuvo dar susidarę savo nuomonės. Tokių ieškoti, žinoma, reikėjo daugiausiai atsilikusių tarpe. Teisėjas Gerhard A. Gesell davė jiems 94 psl. instrukciją, nurodydamas, kad North negali teisintis gavęs vyresnių pareigūnų įsakymą, jie tie įsakymai buvo nelegalūs. Prisiekusieji tačiau su ta instrukcija nesiskaitė. Northui buvo pateikta 12 kaltinimo punktų. Jie jį išteisino dėl tų kaltinimų, kur jis galėjo pasiteisinti savo viršininkų įsakymais, bet pripažino kaltu tais trim atvejais, kada jis veikė visiškai savo atsakomybe – kad sunaikino kai kuriuos dokumentus, kad priėmė kaip dovaną tvorą aplink savo namus iš tos 'imnės', kuri operavo pelnu iš ginklų pristatymo Iranui, ir kad padėjo kitiems, įstatymams prieštaraujantiems darbams.

Sunku įsivaizduoti kitą valstybę, kur būtų prieita prie tokios bylos. Panašių prasižengimų su įstatymais pasitaiško visada ir visur. Dažniausia dėl smulkmenų, kartais ir dėl stambesnių dalykų. Pvz. štai ką pasakoja buvęs Lietuvos krašto apsaugos ministras plk. Žukas (liaud.) savo knygoje "Žvilgsnis į praeitį". 1920 m. rudenį mirė džiova kariuomenės tiekimo viršininko (labai aukšto ir atsakingo pareigūno) mjr. Zaskevičiaus žmona. Jos vyras tuo laiku buvo tokioje sunkioje medžiaginėje būklėje, kad neturėjo lėšų laidotuvėms. Paskyr.

nuo kurio niekas negalės jos nukreipti ... lietuviai moka ne tik šnekėti, bet ir dirbti."

Jachtos visą kelionės laiką palaikys tiesioginį radio ryšį su Lietuvių komitetu New Yorke, V. Adamkum, A. Levanu ir L. Kupcikevičium.

Visos Lietuvos, istorinės ir dabar ryžtingai keliančios galvą, linkėjimai lydi tris baltus taškus melsvoj tolumoj, tarytum žuvėdros sparnu rėžiančius tolius, nepalaužą linkėjimai ištesėt ryžto siekyje ... gero vėjo ... gero vėjo ... gero vėjo ... (s)

mui tam reikalui valstybinių lėšų pasipriešino Valstybės Kontrolierius Zubrickis (k.d) – nėra atitinkamo paragrafo ir straipsnio! Tada plk. Žukas įsakė žvalgybos v-kui M. Lipčiui išduoti iš žvalgybos reikalamas numatytų sumų 1,500 markių. Formaliai žiūrint, tai buvo išėikvojimas, bet turint galvoje aną laikotarpį – kovas dėl nepriklausomybės ir bendrą betvarkę – niekas dėl to bylos nekėlė. Juo labiau, kad kraštą tada valdė koalicinė vyriausybė. Ir JAV nebūtų atsakomybėn traukiamas pulk. North, jei prezidentas ir Kongreso dauguma būtų vienos partijos. Jis tapo auka JAV konstitucijoje užplanuotos kovos tarp įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios dėl pirmenybės. Ji turi gerų pusių, bet kartu iššaukia situacijas, kada politinius klausimus turi spręsti teismas. Tais atvejais pergyvename tragediją.

Politiniai tautą tą bylą seniai išsprendė, perrinkdami Reaganą ir išrinkdami Bushą.

Lietuvoje...

PAMINKLAS

PARTIZANAMS
LIETUVOJE

Gegužės 7 d. Varniuose, apie 30 km. į pietus nuo Telšių, buvo pašventintas paminklas Lietuvos partizanams. Ant paminklo įtaisyta marmurinė plokštė su iškalta dedikacija – 1944 - 1954 Žuvisiems Už Lietuvos Laisvę.

Šventinimo iškilmėse dalyvavo 3000 žmonių. Kalbėjo Laisvės lygos pirmininkas Antanas Terleckas ir Kau no tremtinių klubo vicepirmininkas Jaroslovas Banevičius.

Telšių rajono valdžia paminklo statytojus baugino, išpėjinėjo, buvo kvieisti į prokuratūrą tardymui.

Paminklas pastatytas prie buvusios NKVD būstinės, prie kurios 1944-54 metais nužudyta ir užkasta 200 partizanų. (jst)

STRUCTURAL STEEL
DETAILER & ESTIMATORS
ARE YOU TIRED OF THE COLD?

Qualico Steel an established structural steel fabrication company located near Dothan AL (90 miles from Gulf Coast) is presently accepting applications for Structural & Miscellaneous Detailers, Checkers & Estimators. A minimum of 3 years experience required. Good Salary & Benefits. Send resume and sample of work to Mr. W.R. Thomas.

QUALICO STEEL CO., INC
P.O. BOX 149
Webb, AL 36376

(1525)

RN'S

7-3 SHIFT

REHAB EXPERIENCE PREFERRED
CONTACT

LORRAINE CALLAHAN

201-736-2000

GROTTA REHAB
CENTER

20 SUMMITT ST.

WEST ORANGE, N. J. 07052

Equal Opportunity Employer M/F
(19-22)

Sudiev! Gero vėjol – šaukia minia buriuotojams.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skelbtą rašinių konkursą jaunimui tema "Dabartiniai įvykiai Lietuvoje" pirmąją premiją laimėjęs rašinys, kurio autorė yra Vida Brazaitytė.

Tautinio atgimimo sąjūdis Lietuvoje prasidėjo antroje devyniolikto šimtmečio pusėje. Trys istoriniai įvykiai sąlygojo šį atgimimą: 1863 metų lietuvių sukilimas prieš rusų priespaudą, 1864 metų draudimas (rusų valdžia buvo uždraudusi spausdinti knygas lietuvių kalba) ir 1864 metų baudžiavos panaikinimas. Svarbiausias įvykis, paveikęs atgimimo sąjūdį, buvo spaudos draudimas.

Spaudos draudimo laikais knygos buvo dažniausiai spausdinamos slapta Tilžėje, Prūsijoje. Knygnešiai pernešdavo įvairius leidinius ir platindavo žmonėms. Knygnešius subūrė žemaičių vyskupas Motiejus Valančius — vienas iš Lietuvos švietėjų pradininkas. Knygnešiai knygas nešiojo keturiasdešimt metų; jų darbas buvo labai sunkus ir pavojingas, nes kiekvienu momentu juos galėjo sugauti rusai. O tokius ištremdavo į Sibirą, pasodindavo į kalėjimą arba nužudydavo.

Spaudos draudimo laikotarpyje buvo išleista daugiau kaip tūkstantis leidinių. Knygnešių darbas skatino lietuvių poetus ir rašytojus kurti daugiau kūrinių. Buvo svarbu, kad ne tik Lietuvos šviesuoliai, bet ir visi lietuviai vieningai dirbtų laisvos, nepriklausomos valstybės kūrimuisi. Lietuvių rašytojų įtaka savo tautiečiams šiame laikotarpyje buvo labai didelė. Pirmasis lietuviškas laikraštis "Aušra" pradėtas spausdinti dr. Jono Basanavičiaus 1883 metais. Dr. Basanavičius laikraštyje aiškino lietuviams, kokią garbingą praeitį Lietuva turėjusi, skatino didžiutis didinga istorija, gražia lietuvių kalba, papročiais, nepaprastu tėvynės grožiu. Kartu ir aiškino, kad lietuvių tauta yra okupanto rankose, kad okupantas yra žiaurus — skriaudžia ir naikina Lietuvą. Basanavičius kvietė visus lietuvius į kovą už nepriklausomą Lietuvą. Perskaitęs dr. Basanavičiaus "Aušrą", dr. Vincas Kudirka pradėjo leisti kitą lietuvišką laikraštį "Varpą", kuris kaip tikras varpas skambino ir šaukė lietuviams: "Kelkite, kelkite, kelkite!" Dr. Kudirka yra ir mūsų tautos himno autorius. Kiti rašytojai, Maironis, Pranas Vaičaitis, Vincas Pietaris, žemaitė, Lazdynų Pelėda, Šatrijos Ragana, Jonas Biliūnas, vysk. Motiejus Valančius taipogi žadino tautinę są-

monę kiekviename susipratusiame lietuvyje.

Lietuviai nepasidavė rusų varžymui. 1918 metų vasario šešioliktą dieną Lietuvos Taryba, posėdžiavusi Vilniuje, pasirašė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą. Tuo pačiu buvo priimtas Lietuvos valstybės ženklas — Vytis, trispalvė vėliava — geltona, žalia ir raudona, tautos himnas — "Lietuva, tėvynė mūsų". Lietuvių džiaugsmas buvo neapsakomas. Kas galėjo tikėti, kad po 123 carinės Rusijos okupacijos metų Lietuva vėl tapo nepriklausoma valstybe?!

Lietuvos laimės žiburys greitai užgeso. Vos dvide-

skelbtą perestroiką, bandydama pritaikyti Lietuvos sąlygoms, nenorėdama nukrypti iš rusų valdžios vėžių. Be Sąjūdžio yra dar viena pagrindinė grupė, kuri dirba Lietuvos nepriklausomybės kryptimi — Lietuvos Laisvės Lyga (LLL). LLL buvo įkurta 1978 metų vasarą. Jos pagrindinis tikslas — kelti lietuvių tautos sąmoningumą, brandinti nepriklausomos Lietuvos idėją. Lyga buvo priversta veikti pogrindyje — dalyvavo pogrindinėje spaudoje, rinko archyvinę medžiagą, organizavo protesto akcijas. Po dešimties veiklos metų, Lyga pagaliau dirba legaliai. Lietuvos Laisvės

ciatyvinės grupės narys, prof. Vytautas Landsbergis. Taip pat kalbėjo Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto sekretorius Lionginas Šepetys, Tarybų Lietuvos užsienio reikalų ministras Vladislovas Mikučiauskas, poetas Justinas Marcinkevičius. Plėvesavo didžiulės tautinės vėliavos, perrištos juodais kaspinais, vieningai giedamas nepriklausomos Lietuvos himnas. Buvo renkamos aukos paminklui, nukankintiems stalinizmo metais, pastatyti.

Lietuvos Laisvės Lyga keturiasdešimt devintoms Ribbentropo-Molotovo slapto protokolo pasirašymo

persitvarkymo" skelbiamomis temomis. Spalio 20-23 dienomis Sąjūdis paruošė steigiamąjį suvažiavimą — kongresą Vilniuje. Kongresas buvo vadovaujantis 1905 metais įvykusio seimo, pirmininkaujant dr. Basanavičiaus, metodika. Dalyvavo tūkstantis Sąjūdžio atstovų (Sąjūdis turi 300 vienetų, 150,000 narių), 4,000 kvieštų svečių bei stebėtojų, jų tarpe Lietuvos Laisvės Lygos ir Katalikų Bendrijos atstovai, PLB valdybos pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas ir "Amerikos Balso" korespondentas Romas Sakadolskis.

Kongresą transliavo radijos, televizija. Kongreso atidarymas įvyko spalio 22 dieną: iškelta vėliava Gedimino kalne, giedamas Lietuvos himnas. Posėdžiai vyko sporto rūmuose. Kongreso dalyviai svarstė Lietuvos vėliavos, simbolių, himno, konstitucijos, kultūrinės ir ekonominės autonomijos, ekologijos, švietimo reformos klausimus. Buvo išrinktas 220 narių seimas ir 25 žmonių valdyba. Lietuvos Komunistų Partijos Generalinis Sekretorius Songaila atsistatydino iš savo pareigų, jo vietą užėmė Algirdas Brazauskas. Tą vakarą 200,00 žmonių susirinko Katedros aikštėje, su žvakėmis ėjo sostinės gatvėmis, giedodami himną ir dainuodami liaudies dainas. Plėvesavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos. Brazauskas pareiškė, kad Katedrą ir šv. Kazimiero šventovę bus grąžinta tikintiesiems.

Spalio 23 dieną, sekmadienį, buvo laikomos šv. mišios prie Katedros durų. Komunistų Partija siūlė laikyti pamaldas Katedroje, bet dvasiškiškai atsisakė, motyvuodami tuo, kad nenori į savo Dievo namus eiti vienai valandai. Mišias koncelebravo kardinolas Sladkevičius, vyskupas J. Steponavičius ir kiti.

Vėliau vyko posėdžiai. Kongreso dalyviai reikalavo, kad Lietuva turėtų savo atstovą Jungtinėse Tautos, diplomatines misijas užsienio kraštuose, kad sovietų kariuomenė pasitrauktų iš Lietuvos ir lietuviai Lietuvoje atliktų karinę tarnybą. Norima pilnai atstatyti visas religines teises Lietuvos katalikams, atgaivinti Kalėdų ir Velykų šventes. Dalyviai nutarė, kad komunistų partijos nariams būtų panaikintos specialios privilegijos — specialūs butai, atskiros krautuvės maistui ir rūbams, atskiri medicinos patarnavimai ir klinikos. Antanas Terleckas kalbėjo: "Mums buvo pasakyta, kad mažos tautos negali gyventi atskirai nuo didelių tautų. Bet atėjo laikas įsitikinti, kad tai netiesa.

(Nukelta į 8 psl.)

Vida Brazaitytė

Dabartiniai įvykiai Lietuvoje

Rašinys laimėjęs Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos konkurse pirmąją vietą

Šimt du metus Lietuva išbuvo nepriklausoma valstybe. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, Lietuva turėjo kelis pavergėjus. Karui pasibaigus, Lietuvoje vėl įsiviešpatavo komunistų valdžia su visa jos anksčiau nustatyta santvarka. Vėl prasidėjo teroras, lietuvių persekiojimai, masiniai išvežimai į Sibirą.

Dar ir dabar Lietuva yra rusų okupantų rankose. Bet šiomis dienomis Lietuvoje vyksta reikšmingi įvykiai. Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos Generaliniui Sekretoriui paskelbus glasnost ir perestroiką, sujudo visi Pabaltijo kraštai kovai už savo valstybių nepriklausomybę. Atrodo, kad prasidėjo antrasis tautinio atgimimo sąjūdis.

Sunku pasakyti, kada iš tikrųjų Lietuvoje prasidėjo persitvarkymas. Jau praeitų metų gegužės 22 dieną Antanas Terleckas, Nijolė Sadūnaitė ir kiti disidentai Vilniuje suorganizavo protesto mitingą masiniams 1948 metų išvežimams į Sibirą paminėti. Tai buvo lyg prabudimas iš letargo miego — prieš kelis metus už tokias demonstracijas, mitingus visi dalyviai buvo areštuojami, metami į kalėjimus arba ištremiami. Šiame mitinge visai nebuvo matyti milicijos. Taip dar niekad nebuvo Lietuvos istorijoje. Žmonės jautėsi drąsesni, pradėjo atsispirti komunistų valdžiai.

Birželio 3 dieną Vilniuje susiformavo Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvinė grupė. Sąjūdis veikia su valdžios žinia, bendrauja su Komunistų Partijos Centro Komitetu Vilniuje. Grupė seka Gorbačiovo pa-

lyga iš rusų valdžios reikalauja, kad ši laikytųsi Sovietų Sąjungos konstitucijos, kurioje parašyta, kad Sovietų Sąjunga yra suverenių respublikų sąjunga, ko nepripažįseta Sovietų Sąjungos aukščiausieji pareigūnai. Lygos pagrindinis tikslas šiuo metu — laisva Lietuva Europos tautų konferencijoje su samdoma kariuomene ir ryšiais su užsieniu. Ji taip pat reikalauja vykdyti Jungtinių Tautų chartą, rezoliucijas, deklaracijas ir Helsinkio akto nutarimus.

Birželio 14 dieną Vilniuje vyko demonstracijos 1941 metų išvežimams prisiminti. Dalyvavo maždaug šeši tūkstančiai žmonių. Leonas Laurinskas ir Genovaitė Šakalienė, abu Lietuvos Laisvės Lygos nariai, pakylėjo iškėlė trispalvę. Jūs KGB suėmė, bet, neilgai palaikę, paleido. Šios demonstracijos sąlygojo kitas demonstracijas bei mitingus. Liepos 9 dieną Vingio parke įvyko mitingas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 100,000 žmonių. Kalbėjo Sąjūdžio vadovai, partijos bei valdžios pareigūnai. Buvo iškeltos trispalvės vėliavos, giedamas himnas.

Visą lietuvių tautą išeivijoje nustebino ir nudžiugino rugpjūčio 23 dienos demonstracija Vingio parke. Du šimtai tūkstančių žmonių susirinko paminėti 1939 metų rugpjūčio 23 dienos J. Ribbentropo ir V. Molotovo (Vokietijos ir Sovietų Sąjungos) nepuolimo sutarties pasirašymo metines, pagerbti hitlerizmo ir stalinizmo aukų atminimą. Demonstracijas pradėjo Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio ini-

metinėms paminėti suorganizavo panašias demonstracijas rugsėjo 28 dieną. Šios demonstracijos nepavyko, nes buvo nemažai susidūrimų su milicija.

Spalio šeštą dieną Aukščiausiosios tarybos prezidento įsakymu nepriklausomos Lietuvos vėliavai buvo grąžintos tautinės vėliavos teisės su pastaba, kad ji nuolatos turi būti iškeliama Vilniuje Gedimino bokšte. Prezidiumas taip pat pripažino Lietuvos himną, pavadindamas dr. V. Kudirkos "Tautiška giesme". Spalio septintą dieną Gedimino pilies bokšte oficialiai iškelta tautinė vėliava. Tūkstančiai žmonių susirinko stebėti šį istorinį įvykį. Buvo giedamas himnas, leidžiamos geltonos, žalios ir raudonos raketos. "Tiesa" šitaip aprašė vėliavos pakėlimą: "Visų žvilgsniai, mintys ir širdys ten, Gedimino pilies bokšte. Kalpo papėdė nuūžia plojimų audra. Šios akimirkos laukėme ilgus metus, puoselėjome savo svajonėse ir pagaliau ji įsikūnijo — išlėto kyla, plazda, plėvėsuoja išsaugota ir vėl į šviesą išeinanti vėliava. Iš pačių sielos gelmių veržiasi žodis 'Lietuva', per Gedimino aikštę, per Vilnių, per visą Lietuvą nuaidi 'Tautiška giesmė'..." Spalio devintą dieną trispalvė buvo iškelta Kauno istorijos muziejaus bokšte.

Lietuvos persitvarkymo sąjūdžiui buvo sunku pradėti savo darbą, nes Komunistų Partijos Centro Komiteto keli nariai bijojo, kad Sąjūdžio darbas pakenks partijai, nors Sąjūdis remiasi Sovietų Sąjungos konstitucija ir "atvirumo ir

DABARTINIAI ĮVYKIAI LIETUVOJE

(Atkelta iš 7 psl.)

Daug žmonių šiame kongrese reikalauja ekonominio suvereniteto, bet mes esame už pilną nepriklausomybę". Buvo reikalaujama atkurti Lietuvos valiutą, sustabdyti pigiai apmokamą eksportą į kitas Sovietų Sąjungos dalis, kad Lietuva turėtų pilną kontrolę ekonominiuose reikaluose. Kongreas nori, kad Maskva tik rūpintųsi bendra gynyba ir būtų bendra užsienio politika. Algirdas Brazauskas pasakė, kad "Sąjūdžio tikslai yra visų lietuvių interesas", taip pat, kad "Mes neturėtume bijoti to fakto, kad Sąjūdžio veikla ir pažiūros kai kuriais atvejais yra skirtingas nuo partijos nuomonės"

Praėjus kelioms dienoms nuo kongreso, Trakuose buvo iškelta trispalvė vėliava šalies pilies vartų bokšte. Trakų bažnyčioje buvo laikomos šv. mišios Vytauto Didžiojo 558-sioms mirimo metinėms paminėti. Mišių metu pašventino vėliavą. Šiose iškilmėse dalyvavo A. Brazauskas, Sąjūdžio seimo tarybos nariai, rašytojai bei dvasiškiai. Kalbėtojai pabrėžė jog yra reikšminga, kad vėliava pakyla Vytauto Didžiojo 558-jų metų mirimo metinių proga virš jo baigtos statyti pilies ir reiškė įsitikinimą, kad lietuvių tautos atgimimas ateina visiems laikams.

Vilniaus gražinimas Lietuvai buvo paminėtas spalio 28 dieną, kai tą pačią dieną 1939 metais į Vilnių įžengė Lietuvos kariuomenė. Mėnėjimas buvo surengtas Kultūros rūmuose. Ta diena vadinama Vilniaus diena.

Spalio 30 dieną, 6 val. vak., Petras Cidzikas užbaigė bado streiką Vilniuje (Gedimino aikštėje). Jį valdžia užtikrino, jog penki politiniai kaliniai bus paleisti. P. Cidzikas bado

streiką pradėjo rugsėjo 29 dieną.

Visų šventųjų diena paskelbta nedarbo diena. Buvo švenčiama Kalėdų pirmoji diena, tikimasi, kad ir žolinės bus nedarbo diena. Kalėdų pamaldas transliavo televizija. Per Vėlinės Panevėžyje buvo atliktas Mozarto "Requiem" prie degančių žvakučių. Koncertas buvo skirtas stalinizmo aukoms pagerbti. Vėlinių dieną niekas nedirbo. Daugelis žmonių lankėsi Rokantiškių ir Rasų kapinėse. Rasų kapinių tuščioje aikštėlėje kažkas pastatė kryžių su įrašu: LIETUVOS KANKINIAMS ATMINTI — 1988. Visur degė tūkstančiai žvakių. Būriai žmonių stovėjo prie dr. Basanavičiaus, V. Mykoliaičio-Putino, B. Sruogos ir M. K. Čiurlionio kapų.

Vilniaus traukinių stotyje maždaug 400 lietuvių lapkričio 4 dieną sutiko kun. Sigitą Tamkevičių, grįžusį iš tremties. Buvo laikomos trispalvės ir Vatikano dvispalvės vėliavos. Žmonės giedojo giesmes, dainavo liaudies dainas. Kun. Tam-

kevičių pasitiko keli buvę kaliniai: kun. J. Matulionis, prieš dvi dienas grįžęs Viktoras Petkus ir Petras Cidzikas. Visi nužygiavo prie Aušros Vartų koplyčios. Kun. Tamkevičius kalbėjo, kad ši diena jam kaip sapnas — sunku tikėti, kad tauta atgimusi. Bažnyčioje bus daug vilčių, žmonių entuziazmas neapsakomas. Reikia dėkoti Marijai už mūsų visą džiaugsmą, nes šie metai yra Marijos metai: "Motina pamatė, kad mūsų tautai, Bažnyčiai, mums visiems daug ko trūksta, daug ko reikia. Ir šiandien visi susirinkę čia dėkojame Dievo Motinai, dėkojame mūsų Viešpačiui Jėzui Kristui, kad pažvelgė į mūsų tautą, pažvelgė į mūsų Bažnyčią, pažvelgė į mūsų gyvenimą. Šiose mišiose meldsimės, kad mūsų tautoje prasidėtų atgimimas turėtų pagrindą, kad žmonės rastų tiesą". Kun. Tamkevičius koncelebravo mišias su šešiais kunigais.

Be kunigo Tamkevičiaus į Lietuvą sugrįžo dar trys sąžinės kaliniai. Lietuvos Helsinkio grupės nariai

Šv. Kazimiero palaikai perkeltami iš Petro ir Povilo bažnyčios į Arkikatedrą.
L. Vasausko nuotr.

Viktoras Petkus grįžo į Vilnių lapkričio 2 dieną, o Balys Gajauskas į Kauną grįžo lapkričio 7 dieną. Po-

yra tame, kad dabartinėje konstitucijoje sakoma, kad kiekviena respublika turi teisę pasisakyti už konstitucijos pakeitimą, o Sovietų Sąjunga nori susiaurinti respublikų teises. Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatyva buvo parašyta nauja Lietuvos konstitucija. Profesorius Antanas Buračas yra vienas iš pagrindinių šios naujos konstitucijos autorių. Konstitucijoje parašyta, kad Maskvos kontrolė turi būti labai maža, beveik visa teisė tenka Lietuvai. Lietuvos vaikinai karinę tarnybą turi atlikti tik Lietuvoje. Konstitucija buvo pateikta Aukščiausiosios Tarybai. Aukščiausiosios Tarybos delegatai nebalsavo už tokį konstitucijos projektą. Šis parlamentinių taisyklių sulaužymas buvo Aukščiausiosios Tarybos vadovybės surengtas. Dar iki šių dienų nėra išspręsta konstitucijos problema.

Žuvusių karių už Lietuvos nepriklausomybę pagerbimas Kauno karių kapinėse 1989 metais.

L. Vasausko nuotr.

etas Gintautas Iešmantas į Vilnių grįžo lapkričio 40-sios naktį. Taip pat iš psichiatrinės ligoninės paleistas Voldemaras Karoliūnas.

Sąjūdis lapkričio 9 dieną paskelbė Lietuvos gyventojams, kad nori surinkti milijoną parašų prieš Sovietų Sąjungos konstitucijos pataisų projektą. Peticija buvo šitaip parašyta: "paskelbtas TSRS konstitucijos pataisų projektas pažeidžia teisinės valstybės principus ir neatitinka 19-tos partinės konferencijos dvasios, kadangi riboja sąjunginių respublikų ir tautų teises bei stiprina centralizuotą, biurokratinę valdymo sistemą". Parašus norėjo surinkti iki lapkričio 17 dienos. Konstitucijos pakeitimų ir pataisymų problema

Gedimino aikštėje prie Katedros lapkričio 12 dieną buvo laikomos šv. mišios Vilniaus vyskupijos 600 metų, vysk. Motiejaus Valančiaus blaivybės akcijos 130 metų ir palaimintojo Jurgio Matulaičio įžengimo į Vilniaus vyskupo sostą 70 metų sukaktims paminėti. Vysk. J. Steponavičius, A. Vaičius, J. Preikšas, V. Michelevičius, prel. A. Gutauskas ir K. Dulksnys su kardinolu Sladkevičiumi koncelebravo mišias. Po pamaldų Katedroje įvyko konferencija blaivybės klausimais.

Lapkričio 16 dieną įsistiegė lietuvių skautų organizacija su centru Vilniuje. Jaunimas pats buriasi, pradeda veiklą. Yra naudojama

Laisvės statulos pjedestalas Kaune po Vasario 16 šventės.

M. Purvinienės nuotr.

ma prieškarinių laikų išlikusi medžiaga.

Gorbačiovo paskelbtas glasnost ir perestroika nepalietė vien tik Lietuvos, bet kaip aidas atgarsis nuvilnijo ir per kitus Pabaltijo kraštus. Lapkričio 18 dieną estai paskelbė savo suverenumą. Jie tikėjosi, kad ir lietuviai seks jų pavyzdžiu, bet lietuviai komunistai atsisakė tai padaryti. Estija labai užsigavo, o pats Sąjūdis pripažino, kad išdavė estus.

Lietuvoje pradėtas leisti pirmas krikščioniškas laikraštis "Tikėjimo žodis". Jį leidžia Lietuvos krikščionių sąjunga. Ekumeninę koaliciją sudaro katalikai kunigai, protestantų dvasiškiai ir poetas Sigitas Geda. Pirmame laikraščio numeryje buvo rašoma: "Jūsų rankose pirmasis krikščioniškas laikraštis pokario Lietuvoje. 'Kristaus žaizdomis esate išgydyti'. Ši eilutė iš pirmo apaštalo Petro laiško aiškiai liudija apie mūsų tautos galimybes Viešpatyje. Aštuoni tūkstančiai palaiminimų, esančių biblijoje, yra skirti mums, kiekvienam asmeniškai, kaip ir bet kurios tautos žmogui, kuris tiki išgelbėjimo Evangelija. Laikraščio tikslas: nepaisant denominacijų skirtumų skelbti gerąją naujieną apie gyvąjį Dievą. Dauguma lietuvių pavargo nuo ateizmo absurdo. Mes galime paliudyti, kad įmanomi tik du sąmoningo krikščioniško gyvenimo variantai: pirmasis, sėkmingas gyvenimas; antrasis, labai sėkmingas gyvenimas. Tik du, atsiverskite ir tikėkite Evangelija".

Taikos Karalienės šventovė Klaipėdoje jau gražinta tikintiesiems. Pirmos pamaldos buvo laikomos lapkričio 25 dieną. Sovietų valdžia pažadėjo valstybės lėšomis atstatyti nugriautą šventovės bokštą, altorių ir vėl įrengti varpus.

Po žemės drebėjimo Armėnijoje Lietuvos persitvarkymo sąjūdis nusprendė iš savo išdo paaugoti šimtą tūkstančių rublių žmonėms, išgyvenusiems baisų žemės drebėjimą. Taip pat visos aukos gautos sąjūdžiui nuo gruodžio aštuntos dienos iki gruodžio dvidešimt šeštos dienos perduotos Armėnijai.

Kūčių vakarą, 9 val. vak., Lietuvoje pusvalandžiui buvo išjungtos visos šviesos gatvėse ir namų languose ištatytas žvakės. Šis simbolis parodė visos lietuvių tautos solidarumą Lietuvos suverenitetui. Kalėdų dieną minios žmonių rinkosi Gedimino aikštėje šv. mišioms, kurias laikė kardinolas Sladkevičius. Mišios buvo rodomos per televiziją.

Lietuvos Laisvės Lyga ir Lietuvos demokratų partija sausio 10 dieną, suorgani-

Atkuriamajame Lietuvos Skautijos Suvažiavime Vilniuje, 1989 m. balandžio 30 d. išrinktos vadovybės LSS Tarybos Pirmija. Sėdi iš kairės: Brolijos Vyr. Skautininkas s. Rimantas Ulevičius, TP Pirmininkas v.s. Feliksas Šakalys, Seserijos Vyr. Skautininkė Alina Dvoretienė. Stovi: s. Žilvinas Skairys - narys, VS Pav. Laimonas Daujotas, TP Pav. s. Ričardas Malkevičius ir VS Pav. s. Monika Girčytė.

zavo mitingą Kalnų parke Vilniuje paminėti Vokietijos-Sovietų Sąjungos 1941 metų sausio 10 dienos pasirašytą gėdingą slaptą protokolą, kuriuo Vokietijos valdoma Suvalkijos dalis buvo atiduota Sovietų Sąjungai. Dalyvavo maždaug 50,000 žmonių. LLL narys Jonas Volungevičius kalbėjo, kad Lietuvos komunistai kreiptųsi į lietuvių tautą, atsiprašytų už visas padarytas jai skriaudas ir prašytų atgailos.

Sausio 16 dieną Politinių kalinių gelbėjimo komitetas surengė piketą prie Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos rūmų. Apie 3,000 dalyvių reikalavo paleisti politinius kalinius, leisti ištremtiesiems grįžti į Lietuvą. Komitetas į šiuos pareiškimus jokio atsakymo negavo.

Dar ir dabar gauname džiugių žinių iš mūsų tėvų žemės. Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas patvirtino, kad lietuvių kalba yra Lietuvos vyriausybės oficiali kalba visuose reikaluose ir apribojo rusų kalbos naudojimą. Visi, kurie gyvena ir dirba Lietuvoje, turės per dvejus me-

Tvarko Lietuvos Nežinomojo Kareivio kapą ... L. Vasausko nuotr.

Suvažiavimas buvo ne tik svarbus, bet ir įdomus ... Iš kairės: v.s. Stasys Jameikis, v.s. Stefa Gedgaudienė, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio pirm. Vytautas Landsbergis, v.s. Irena Kerelienė ir s. Lukrecija Malkevičienė.

tus išmokyti lietuviškai susikalbėti. Antra, kad Vasario 16-ji yra oficiali valstybinė šventė — paminėjimas nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo 1918 metais. Taip pat yra žinių, kad mėnesinis žurnalas "Kultūros barai" spausdins A. Šapokos Lietuvos istoriją. Per Vilniaus universiteto filologijos fakulteto studentų inauguraciją literatūrologas ir literatūros kritikas Albertas Zalatorius šiais žodžiais kreipėsi į studentus: "Mieli ir gražūs vaikai, susirinkę iš visų Lietuvos kampelių, atsinešę šviesią viltį, nepalaužtą tikėjimą ir jaunatvišką entuziazmą! Jūs negalite viso to turėti, jeigu pasirinkote pačią nepelningiausią, pačią lokališkiausią ir pačią taučiausią specialybę.

Žvelgti į Jus šiandien su pavydu ir nerimu.

Jūs atėjote į Universitetą pačiu įdomiausiu laiku, koks tik yra buvęs nuo pokario metų. Atėjote, plaikstantis virš galvų tautinėms trispalvėms, nebijodami įsisiegti į atlapą Vyties ženklą ir žinodami, kad Jūsų studijų objektui — lietuvių kalbai — ruošiamasi gražinti konstitucinį valstybinės kalbos statusą. Atėjote, kai Jūsų tėvai pradeda atbusti iš ilgamečio letargo — baimės, apatijos, nuolankumo ir prisitaikymo, o Jūsų seneliams ir proseneliams nebereikia gėdytis savo kančios, patirtos Vorkutos šachtose ir Jakutijos miškuose. Atėjote, kai plačiai atsirado įslaptintų bibliotekų durys, leisdamos Jums susipažinti ne tik su "Židinio" arba "Naujosios Romuvos" komplektais, bet ir su Mariaus Katiliškio bei Jurgio Jankaus romanais, Antano Škėmos ir Kosto Astrausko dramomis, Bernardo Brazdžionio ir Alfonso Nykos-Niliūno poezija. Atėjote į miestą, iš kurio dabar sklinda pati pažangiausia ir drąsiausia mūsų tautinio atbudimo mintis, kur Jums teks patirti šviežių ir jaudinančių išpūdžių.

... Bet labiausiai man neramu dėl nuskriausto Jūsų mentaliteto. Tikslųjų mokslų studentai to nepajus, o humanitarai — iš karto. Jūs atėjote, beveik nežinodami savo tautos istorijos ir geografijos, filosofijos ir kultūros raidos. Nežinodami, nes to Jums niekas nepasakojo. O nepasakojo todėl, kad nebuvo programose. Ir ne vien dėl to: nepasakojo, nes bijojo, nepasakojo, nes nežinojo — juk Jus mokė mokytojai, kuriems kiti taip pat nepasakojo. O paskaityti Jūsų neturėjote iš ko. Jūsų senelių šykščios bibliotekos supelijo po grindimis arba buvo sumestos į židinį, kad už jas nereikėtų važiuoti "atgailauti" į Magadaną ir Altą (Nukelta į 10 psl.)

Dabartiniai įvykiai Lietuvoje....

(Atkelta iš 9 psl.)

jų, o tėvų blizgančiose spintose tokių dalykų nebebuvo.

Todėl Jūs šiandien net iš miego pažadinti atsakysite, kada Napoeonas žygiavo į Rusiją ir kuriais metais įvyko Spalio revoliucija, bet neatsakysite, kada buvo Saulės mūšis ir kuriais metais ėjo 'Aušra'... Žinote daug to, ko studijuojant ne itin prireiks, o nežinote to, be ko negalėsite irtis į priekį ir dėl ko Jums ne kartą teks nurausti inteligentiškoje lietuvių draugijoje. Todėl man neramu, kaip Jūsų gležni pečiai atlaikys pagreitinto sužinojimo būtinybę. Ką bus labai sunku, prisiminkite dvi tiesas. Pirmą: jokia gėda nežinoti, gėda nenorėti žinoti. Antra: Jūsų vyresnieji kolegos taip pat daug ko nežino, o svarbiausia — ir sužinoję nebesugeba teisingai įvertinti. Čia Jūs su savo švaria sąmone pranašesni. ...Linkiu ištvermės, mieli lietuviai!

Iš to, kas pasakyta, galima teigti, jog lietuvių tauta, įvairiais laikais būdama įvairaus okupanto rankose, nenori sutikti su jo priešpaula ir kovoja už savo tautos nepriklausomybę. Ji ne kartą įrodė visam pasauliui, jog gali egzistuoti, kurti savo rytojų savarankiškai. Ir dabar, tiek metų, būdama rusų okupantų priešpauloje, lietuvių tauta nepalūžo, keliiasi iš ilgai trukusio letargo miego. Rūkas, kuris buvo užtemdęs Lietuvos padangę, pradeda pamažu skleistis ir vis dažniau

iš už debesų pasirodo vilti skleidžiantys saulės spinduliai. Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio ir Lietuvos Laisvės Lygos darbai pažadino kiekviename lietuvyje tikėjimą, kad ne viskas dar prarasta. Tauta stiprėja tautiškai ir dvasiškai. Šie bruožai ir lemia savarankiškumo ir nepriklausomybės sąvoką. Lietuvių tauta turi kuo džiūti — jis turi savo žemę — Lietuvą, jos garbingą istoriją, gražią kalbą, išvystytą kultūrą su giliomis tradicijomis šaknimis.

Todėl ir išeivijos lietuvių pareiga yra padėti stiprėti tai išsižibusiai kiekvieno lietuvių širdyje tautinio atgimimo liepsnelei, kad ji su kiekviena diena vis didėtų ir peraugtų į vieningą visos tautos liepsnojančią laužą, kurio krintančios žiežirbos praneštų visam pasauliui, jog mūsų brangi ir mylima žemė LIETUVA vėl LAISVA. Tad kuo aktyviau įsijunkime ir mes į šių kilnių tikslų įgyvendinimą, nes, nors ir esame skirtinguose

Amžiais pavergtą kelias tėvynę,
Jos atgimimą jaučia dvasia.
Ginkim, ką mūsų proseniai gynė!
Žadinkim brolius meile drąsia!

Ginkime kalbą, žemę, jos būdą!
Stokim į darbą, kaip milžinai!
Laimina Dievas sėjamą grūdą,
Laimina vaisių: gema šimtai.

Kas vakarykščio sapno ieškotų,
Tam labą naktį galim užtraukt,
Svetimą rūbą kas dar nešiotų,
Tam nusibostų galo belaukt.

("Nebeužtvenksi upės")

Gyva Los Angeles tautininkų veikla

Tautinės Sąjungos Los Angeles Skyrius kiekvienų metų bėgyje surengia kultūrinius pobūvius, minėjimus, muzikines programas, koncertus, gegužines ir kita. Losangeliečiai jų parengimus mielai lanko, nes jie yra gerai paruošti, įdomūs ir su gera programa.

Šių ateities planų paruošimui ir vykdymui š.m. balandžio 30 d. įvyko visuotinis metinis narių ir jų svečių susirinkimas Tautinių Namų patalpose. Įdomus reiškinys — šiuose renginiuose dalyvių skaičius nemažėja, bet didėja! Ir šį kartą dalyvių skaičius buvo beveik dvigubai didesnis, negu praėjusiais metais.

Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė, ilgametė narė ir daugelio kadencijų pirmininkė, ilgų metų darbu įrodžiusi, kad moterys puikiai vadovauja organizaciniame darbe.

Susirinkimą sklandžiai pravedė inž. Antanas Mažeika, buvęs ilgametis Tautinės Sąjungos pirmininkas. Peršokęs tradicinę, formalią susirinkimų dienotvarkės eigą, sustosiu prie įdomesnių jos punktų — atliktų bei būsimų ateities darbų ir planų, užmojų.

Praeitais kadencijos veikloje, šalia daugelio įvairių ir įdomių darbų, išryškėjo Tautos Šventės ir prezidento A. Smetonos 45-rių metų mirties sukakties minėjimai. Verta pažymėti ir Tautinės Sąjungos vardu suorganizuotą ekskursiją laivu į Alaską,

kontinentuose, mūsų visų širdys ir jausmai su tavimi, LIETUVA.

Palinkėkime savo tautiečiams dvasinės stiprybės, einant vis sparčiau savo tautos laisvinimo keliu. Tegul Visagalis palaima lydi kiekvieną atgimstantį lietuvių jo darbuose vardan laisvo rytojaus. Nepamirškime, o puoselėkime viltį, kad dabartinei atgimstančiai Lietuvai netrukus nušvis laisvės rytas.

Visi vieningai stokime į darbą, kaip mūsų tautos dainius poetas Maironis ragino:

kuri išpopuliarino mūsų skyriaus vardą plačioje visuomenėje ir už Los Angeles ribų. Turėjome keliautojų net iš Arizonos.

Šią vasarą yra numatyta: rugpiūčio 6 d. rengiama tradicinė skyriaus gegužinė po stogu ir rugsėjo 10 d. iškilmingas Tautos Šventės minėjimas. O metų pabaigoje, lapkričio 11 d., skyrius organizuoja ekskursiją laivu į žavinę Meksikos Rivierą, kuriai jau yra užsirašę 28 asmenys. Visuomenės parodytas didelis susidomėjimas šiomis ekskursijomis duoda vilčių ateityje tokių kelionių turėti ir daugiau. Galvojama apie Bahamas bei kitas Karibų jūros vietas.

Skyriaus finansinis statusas yra geras, tuo labiau, kad jį tvarko patyręs šios srities ilgametis specialistas Ramūnas Bužėnas. Nežiūrint to, kad skyrius daug aukoja geriems tikslams, tačiau skyriaus kasa niekad nėra tuščia. Šiuo metu turime virš 1,500 dolerių. Revizijos komisija patikrinusi skyriaus finansinį stovį, knygas ir dokumentus pažymėjo, kad finansai yra gerai tvarkomi, už ką R. Bužėnui priklauso padėka.

Paprastai, visų valdybų -komisijų rinkimai yra sunkiausia susirinkimų užduotis, kada visi kratosi pareigų. Tačiau ši valdyba, nežiūrint visų jos narių ir kitų išpareigojimų, neatsisakė ir sutiko toliau tęsti pareigas, išskyrus Kristiną Švarcaitę, nesutikusią kandidatuoti dėl rimtų priežasčių. Džiugiai nuteikė faktas, kad į skyriaus valdybą sutiko įeiti nauja ir stipri mūsų pajėga — dr. Povilas Švarcas, Sąjungos Tarybos narys, kuris su šeima neseniai apsigyveno mūsų kolonijoje. Susirinkimo dalyviai paplojo sudarytai valdybai, kuri po susirinkimo pasiskirstė pareigomis: Rūta Sakienė - pirmininkė, vicepirmininkai Povilas Švarcas ir Vytautas Šeštakas, kuris yra ir protokolų sekretorius, išdininkas Ramūnas Bužėnas ir sekretorė Irena Bužėnienė. Kontrolės komisija buvo perrinkta ta pati: Janina Čekanauskienė, Vincas Juodvalkis ir Pranas Dovydaitis.

Susirinkimo pabaigoje buvo iškelta keleta įdomių minčių. Konsulas Vytautas Čekanauskas pasiūlė surengti iškilmingą Dirvos 75 metų jubiliejaus minėjimą ir banketą Los Angelėje. Skyriaus pirmininkė užtikrino, kad tas bus įvykdyta — dabar planuojama ir rengiamasi sudaryti vykdymo komitetą.

Feliksas Masaitis išdėstė apie atgimstančią Lietuvą jaunlietuvių organizaciją. Paskutiniame Dirvos numeryje jau yra pranešta ir

apie ten atsisteigiančią Tautinę partiją.

Susirinkimo užsklandai — pirmininkavęs Antanas Mažeika visiems padėkojo už sėkmingą bendravimą ir kvietė visus šio skyriaus narius paremti ir kitose organizacijose dirbančius, ir ten reprezentuojančius Tautinę Sąjungą, mūsų narius.

Geroje nuotaikoje susirinkimo dalyviai prie vyno ar kavos puoduko vaišinosi iki vėlyvos popietės.

Vytautas Šeštakas

Train for careers in

- AIRLINES
- CRUISE LINES
- TRAVEL AGENCIES

HOME STUDY/RES. TRAINING

- FINANCIAL AID AVAIL.
- JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL
Nat'l Hdqtrs, 4669 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

EXPERIENCED MACHINISTS

Need (4) immediately for rapidly expanding company. Experienced on Lathes & Mills. Must be able to work from prints, setup & operate. Excellent company paid benefits & vacation. Starting wage based on experience. Apply in person between the hrs. of 9-3 pm. or call Bruce at (215) 443-7517

Dick Moll & Sons, Inc.,

415 Constance Dr.,
Warminster, PA. 18974

(15-24)

SECURITY OFFICERS

Requires state certification, Act 235 or security experience with eligibility for certification. Must be physically able to patrol campus on foot for 8 hr shift. Ability to read and write legibly to complete reports. Requires valid drivers lic.

4pm to 12 am or 12 am to 8am.
Apply: Human Resources Dept,
St. Josephs Univ., 5600 City Ave., Phila., PA
EOE/AA

(20-22)

PLASTIC INJECTION MOLDING

Large injection molding & assembly company specializing in automotive parts has immediate opening for experienced molding technician .75 ton machine & larger. Excellent growth. Potential salary plus benefits.

Send resume/request application

INJEX INDUSTRIES

30559 San Antonio St.

Haywood, CA 94544

Tel. (415) 487-4960

(20-23)

SURINKĖJAI

Lengvam surinkimui popierinių produktų įstaigoms.

Pilnam laikui DIENOMIS
8 AM - 4:30 PM ir 3:30 PM - vidurnaktis.
Daliniam laikui, VAKARAIS, 5 - 11 PM
Valandinis 'incentives', pamainų skirtumas, 'Day Care' galima, geras priedų rinkinys, padengta 'Medical'. PATIRTIS NEBŪTINA. Darbo pareiškimai priimami pirmadieniais-penktadieniais.

ATAPCO CLOBE WEIS
Wood & Crown Ave.
Bristol, PA

EOE

(20)

TOOL & DIE MAKERS

Immediate night shift openings for Tool and Die Makers with at least 5 years industrial experience. Majority of your duties will consist of die repair. Must be able to work on your own with minimal supervision. Also must have experience with surface grinders, cylindrical grinders, milling machines and lathes.

Excellent working conditions, good hourly rate with merit progression and complete company paid benefits program. Call Don Kimmel at 644-6700 for further details.

National

Rolling Mills, Inc.

A Subsidiary of
Worthington Industries, Inc.
Routes 29 & 202
Frazer, PA 19355
Equal Opportunity Employer

Trubadūro operai praėjus *Antanas Juodvalkis*

Italų kompozitoriaus G. Verdi operą Trubadūras (Il Trovatore), jau antrą kartą į sceną išvedė Lietuvos operos kolektyvas ir davė du spektaklius. Spektakliai įvyko 1989 m. balandžio 29 ir 30 d.d. Morton gimnazijos auditorijoje, Cicero, IL. į Chicago miesto vakarinį pakraštį įsiskverbusiame miestelyje. Tai jau 33-čias Lietuvos operos kolektyvo sezonas ir 31-mas operų pastatymas.

Nelengva operos kolektyvui paruošti lietuviškus spektaklius, nes dalis lietuvių solistų, dėl suprantamų gyvenimiškų priežasčių, pasitraukė iš aktyvios veiklos, o savų jų stipresnio prieauglio neatsiranda. Kaip visada, taip ir ši kartą, lietuvių operos stiprybė pasilieka chorai – vyrų, moterų ir mišrus. Išėjvijos lietuvių tarpe tebėra pats pajėgiausias operos choras, nors ir jis daugumoje susideda iš entuziastų pensininkų, bet matosi ir gražių jaunų veidų. Sunku išverti ir lankytis į nuolatinės repeticijas, kai scenoje pasirodoma tik pora kartų.

Šių metų sezono didžiausias dėmesys buvo Vilniaus operos solistei Irenai Milkevičiūtei, atlikusiai pagrindinį Leonoros vaidmenį. Jos dalyvavimas prisidėjo prie išėjvijos lietuvių operos pasisekimo. Irena Milkevičiūtė turi ne tik stiprų ir išlavintą balsą, bet ir gerą vaidybą, ko dažnam solistui trūksta. Ji turi dar ir kitą gerą savybę – aiškų žodžių tarimą. Jos dainuojamus žodžius galima suprasti, o kitų solistų girdima balsas, bet žodžių suprasti neįmanoma, ypač kita-taučių. Reikia pažymėti, kad veteranė solistė Aldona Stempužienė, Azučenos vaidmenyje neatsilikusi nuo vilniškės viešnios ir čigonės partiją atlikti įtikinančiai. Leonoros pa-

lydovė Inez –Eglė Rūkštelytė –Sundstrom buvo gera ir savo vietoje.

Apie solistus vyrus sunku ką nors pasakyti, nes jų daugumą sudarė amerikiečiai išskyrus sargybos kapitoną Ferando – Algį Valiūną ir čigoną – Vaclovą Momkų. Arturo Spinetti – Manrico, trubadūro vaidmenyje sekmadienio pastatyme, sušlubavus sveikatai (balsui), vos išvežė savo partiją – gerai, kad publika buvo įspėta. Thomas Zielinski – grovas Di Luna ir Laurence Montgomery – Luiz, Manrico draugas, stebūk-

Trubadūro operoje Eglė Rūkštelytė ir Irena Milkevičiūtė (dešinėje). J.Tamulaičio nuotr.

lų neparodė, o jų lietuviškų žodžių tarimas buvo nesuprantamas. Ar ne geriau būtų tokiems solistams leisti dainuoti originalo kalba ir nekankinti mokantis lietuviškai, nes iš to naudos nedaug.

Čia paminėti scenoje matomi dalyviai, o pusiau matomas, bet labai svarbus operos pastatymo vykdytojas yra dirigentas. Nuo jo mostų

priklauso operos pasisekimas solistų, chorų ir orkestro apvaldymas. Ši kartą dirigavo jaunas, daktaro laipsniu baigęs muzikas Bronius Kazėnas. Dr. B. Kazėnas gyvena ir dirba Ohio valstijoje, o į Chicago atvyksta tik prieš operos premjerą. Kasdieninę operos pasirošimo našą atliko gabi muzikė ir solistė

Verdi operos Trubadūras dalyviai: Algis Valiūnas, Aldona Stempužienė, Thomas Zielinski, Irena Milkevičiūtė, Arturo Spinetti, Lawrence Montgomery, Eglė Rūkštelytė ir Vaclovas Momkus. J.Tamulaičio nuotr.

Audronė Gaižiūnienė, programoje įrašyta dirigento asistente. Režisavo New Yorko miesto operos režisierius Christian Smith, lietuviams žinomas iš ankstyvesnių operų pastatymų. Gerai apvaldytos masinės scenos. Kaip padėjėja jam talkino Vida Momkutė. Jau daug metų su Lietuvos opera dirbantis muzikas Robertas Mockus šiame pastatyme atliko chormeisterio pareigas, o muzikas Manigirdas Motiekaitis buvo akompaniatorius. Apšvietimu pasirūpino Peter Gottlieb.

Operos choro nariai atliko karių, čigonų, vienuolių, palydovų ir kitus vaidmenis. Ir toliau Lietuvos operos stiprybė pasilieka chorai. Choristai ir jų išrinkta valdyba neša pačią didžiausią išpareigojimą našą. Be jokio atlyginimo lanko Jaunimo centre vykstančias repeticijas, atvažiuodami net dešimtis mylių, gaišta laiką ir patys dengia su tuo surištas kelionės išlaidas. Meilė operai ir lietuviškai dainai daro stebuklus. Kol bus tokių entuziastų – Lietuvos opera ir toliau gyvuos.

Dekoracijos išnuomos iš Anthony Stivanello Costume Co., Maspeth, NY atrodė įtikinančiai realios, viduramžių pilies niūrumu ir paslaptingumu, tik čigonų stovykla kalnuose buvo įvairnesnė ir skaidresnė.

UŽSKLANDAI

Lietuvių operos vadovai išstvermingai tęsia prieš 33 metus pradėtą darbą, nors sąlygos yra žymiai pasikeitusios. Labai trūksta solistų ir dalinai meno vadovų. Trubadūre moterų solisčių trūkumą išgelbėjo Vilniaus opera, išleidusi savo primadoną Ireną Milkevičiūtę. Lietuvių solistų pasikeitimą reikėtų plėsti ir atsakyti nuo svetimtaučių. Deja, esamos sąlygos dar nesuteikia užtikrinimo, kad okupacinis režimas pagerbės susitarimą ir nedarys kliūčių išvažiuoti-įvažiuoti.

Šiuometinė praktika neužtikrina reikiama laikų įvažiuo-imo-išvažiuoimo leidimų suteikimo, o taip pat ir lėktuvuose vietų rezervavimo. Reikalas studijuotinas ir ta kryptimi reikėtų eiti.

Po sekmadienio spektaklio rengėjai pakvietė visus choristus, mecenatus ir talkininkus į pabaigtuvių puotą Jaunimo centre. Puotai vadovavo valdybos viceprim. Vaclovas Momkus, o pirm. Vladas Žukauskas pasveikino su sirinkusius ir padėkojo visiems talkininkams. Ilgamečiui choro nariams buvo prisegti specialūs ženklukai.

Paminėtina patraukli operos programa, kurios viršelį paruošė iškilioji dailininkė Ada Sutkuvienė. Programoje įrašyti visi talkininkai, choristai, mecenatai.

Žengiant į naują operos sezoną, operos valdybai ir meniniams vadovams norėčiau palinkėti nepasimesti naujose sąlygose, bet ryžtingai ir išstvermingai tęsti pirmųjų pradėtą darbą.

Šio sezono operos valdybą sudarė: pirm. Vladas Žukauskas, viceprim. Vaclovas Momkus, viceprim. Evelyn Oželienė, viceprim. Leonas Bildušas, sekretorė Giedrė Končienė, izdininkas Vladas Stropus ir turto globėjas Vytautas Aukštuolis.

Skaityt kit ir platinkit
DIRVA

ELECTRICIANS

STEEL MILL MAINTENANCE

Immediate openings for experienced electricians for our cold mill. Must have DC and AC control background for maintenance of following operations: pickling, cold reducing, annealing, cleaning, temper rolling, plating and slitting.

We offer good starting rates with merit progression and complete company-paid benefits program. Call Don Kimmel at 644-6700 for appointment.

**National
Rolling Mills, Inc.**

A Subsidiary of
Worthington Industries, Inc.
Routes 29 & 202
Frazer, PA 19355
Equal Opportunity Employer

Verdi operos Trubadūras dalyviai.

J.Tamulaičio nuotr.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

Padedam Lietuvai

Lietuvos Tautinis Olimpinis komitetas deda visas pastangas, kad būtų pripažintas ir atgautų savo prarastas olimpinės teises, kai Lietuva buvo Sovietų Sąjungos okupuota. Šis olimpinis teisų atgavimas ir Lietuvos pripažinimas Tarptautiniame Olimpiniam komitete yra labai sunkus ir ilgas darbas, nes vi sa tai boikotuoja ir trukdo Sovietų S-ga, nenorinti prarasti Pabaltijo valstybių ir tuo pačiu gerų sportininkų, kurie tada atstovautų savo kraštus ir olimpiadose dalyvautų jau ne kaip Sov. S-gos nariai.

Australijos Lietuvų fizinio Auklėjimo S-ga pasiuntė raštą Tarptautinio Olimpino Komiteto (TOK), Šveicarijoje, pirmininkui Juan Antonio Samaranch, kuriame iškelia Pabaltijo kraštų reikalą, vaizdžiai pabrėžiant, kad Pabaltijo kraštai gali ir yra pajėgūs reprezentuoti Lietuvą, Latviją ir Estiją esamose žiemos ir vasaros olimpiadose, kai dabar šių kraštų sportininkai labai daug prisideda Sovietų S-gą iškeliant į pirmąjį olimpinės valstybės. Iki II-jo Pasaulinio karo visos šios valstybės buvo narės Jungtinių tautų Lygos ir Tarptautinio Olimpino Komiteto, dalyvaudamos prieškarinėse olimpiadose. Tačiau po II-jo Pasaulinio karo, kai Lietuva, Latvija ir Estija tapo Sovietų S-gos okupuotos, privilegijos atstovauti savuosius kraštus joms buvo atimtos.

Sydnejaus sporto klubas "Kovas" parašė raštą Australijos lietuvių sportininkų, daugumos jau čia gimusių Australijos piliečių, vardu ir Australijos Olimpinei Federacijai, prašydamas ją padėti atgauti Lietuvai jos olimpinės teises. Paminint gegužės 13-14 d.d. Lietuvoje vykstančią Lietuvos Olimpinių šventę, bus surengtos specialios draugiškos rungtynės su latviais.

Lietuvoje naujai atsikūrus Olimpinis Komitetas, kar-

tu su Latvijos ir Estijos komitetams, kviečia visus šių tautų sportininkus atžymėti šią šventę ir kreiptis į TOK, kad olimpinės teisės būtų grąžintos Pabaltijo kraštams.

PASIRUOŠIMAS LIETUVIŲ DIENOMS

Nors paskutiniosios Australijos Lietuvų Dienos buvo tik prieš kelis mėnesius tačiau jau dabar pradėta ruošti būsimosioms 1990 metų Lietuvų Dienoms Melbourne. Išrinktasis šių dienų rengimo komiteto pirmininkas yra Henrikas Antanaitis. Tai gerai žinomas mūsų jaunosios kartos lietuvis veikėjas, labai sėkmingai surengęs čia Tarptautinę skautų stovyklą ir neseniai įvykusį Jaunimo Kongresą. Jo padėjėjais yra Algis Karazija, kuris jau yra apžiūrėjęs visas Melbourne sales, reikalingas įvairiems parengimams ir, svarbiausiai, N. Metų sutikimui. Apsistota prie Parodų Paviliono, kur vietos bus 1400 asmenų. Šių dienų ženklo projektą jau padarė dailininkas V. Simankevičius ir jis pasižymi savo tautiniais motyvais. Informacijos vadovas yra Gabrielius Žemkalnis. Jau dabar tariamasi iš Lietuvos atsikviesi kardinolą Vincentą Sladkevičių, kuris dar prieš Kalėdas aplankytų Adelaidę su Sydnėjumi, ir Kūčioms, Kalėdoms ir visoms Lietuvų Dienų iškilmėms būtų Melbourne. Čia būtų sutiktas australų vyriausybės ir bažnytinės vadovybės, spaudos ir televizijos žmonių. Dainų šventės vadovė yra Dana Levickienė, kuri paruoš ir iškilmingą šių dienų atidarymą. Tautiniams šokiams vadovaus Dalia Antanaitienė.

Lietuvių Dienų metu bus švenčiama ir 40-ji Jubiliejinė Australijos lietuvių sporto šventė, į kurią bus pakviesti po 20 Lietuvos, Amerikos ir Kanados lietuviai sportininkai.

LB Švietimo taryba posėdžio metu. Iš kairės: pirm. R. Kučienė, D. Dirvonienė, A. Brazaitienė, J. Masilionis, R. Jautokienė, P. Masilionienė, R. Petersonas ir S. Petersonienė. V. Kučo nuotr.

DETROIT

PAMINĖTAS K. DONELAITIS

Gegužės 7 d. Šv. Antano parapijos salėje Detroite, įvyko K. Donelaičio 275 m. mirties sukakties paminėjimas, kurį atidarė LŽS Detroito sk. pirmininkas Vytautas Kutkus.

Apie K. Donelaitį kalbėjo pedagogė ir žurnalistė Jūratė Pečiūrienė, pradžioje pareiškdamą, kad jos tartas žodis nebus paskaita, bet prisiminimai apie K. Donelaitį. Tuos prisiminimus ji vykusiai ir sklandžiai perdavė labai šiltai jį priėmusiems klausytojams.

Iš K. Donelaičio kūrinio "Metai" ištraukas paskaitė buvęs detroitiškis, dabar gyvenantis Floridoje, aktorius Vincas Žebartavičius.

LŽS-gos Detroito sk. pirm. V. Kutkus padėkojo parapijos klebonui kun. A. Ba-

kai. Ši šventė sportininkams bus lyg ir įvadas į būsimąją IV-ją Pasaulio Lietuvų Sporto šventę, įvyksiančią 1991 metais Lietuvoje.

SĖKMINGAS KONCERTAS

Australijoje viešėjęs Lietuvos Filharmonijos solistas baritonas Danielius Sadauskas labai gražiai pasirodė Sydnejuje. kartu su Sydnėjaus "Dainos" choru, labai gerai atlikdamas eilę dainų ir, kartu su "Daina", iš operos "Pilėnai" Ūdrio ariją. Savo puikiu dainavimu, galingu ir tikrai gerai išlavintu stipriu baritonu, jis iš pačių pirmųjų savo dainavimo minučių patraukė gausiai susirinkusių sydnėjiškių širdis ir jie jam per visą koncertą nepagailėjo plojimų. Pati "Daina" taip pat pasirodė labai gražiai. Nuoširdus ačiū solistui už tokią puikią popietę

bonui už duotas paminėjimus patalpas, prelegentei Jūratei Pečiūrienei už gražiai perduotus K. Donelaičio prisiminimus bei atvežtas ir išdėstytas K. Donelaičio "Metų" 4-rias laidas, gėles ir lietuviškų ornamentų juostą, kurie praturtino minėjimą, Vincui Žebartavičiui už paskaitymą "Metų" ištraukų ir svečiams už gausų atsilankymą. Tai buvo kuklus ir sklandžiai prarastas K. Donelaičio 275 m. mirties paminėjimas.

PILĖNAI LAUKIA

Gegužės 28 d. Šv. Jūrų šaulių kuopos vasarvietėje "Pilėnai" – kuri yra prie Dainavos, 15375 Austin Rd., Manchester, Mich. – įvyks vasaros sezono atidarymas. Šauliai ir šaulės tam atidarymui stropiai ruošiasi. Visi atsilankiusieji bus vaišinami skaniais lietuviškais valgiais ir gėrimais. Veiks turtingas dovanų stalas. Graži stovyklos aplinkuma, švarus oras, puiki muzika – tai visų atvykusiųjų pasididžiavimas.

Švyturiečiai visus kviečia ir laukia. Vartai bus atidaryti nuo pat ryto!

BALFO SUSIRINKIMAS

Gegužės 21 dieną, po 10:30 val. šv. Mišių, Šv. Antano parapijos salėje įvyks Balfio 76 skyriaus metinis narių susirinkimas. Bus valdybos pranešimai, naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

A. Grinius

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

TOOLMAKERS

A fully qualified toolmaker is needed to produce complex dies, jigs and fixtures from samples, sketches or drawings. Ability to perform his/her own layout and development work, the ability to use precision measuring devices is required.

Our company offers a friendly atmosphere with a competitive compensation and benefits program. Those who are interested should send resume with salary history to:

WHELOCK INC.
Attention: Human Resources
273 Branchport Ave.
Long Branch, NJ 07740

Equal opportunity employer m/f

(20-26)

Lucas

\$11.45 - \$12.68 per hour

(plus substantial overtime opportunities)

- ★ HORIZONTAL BORING MILL OPER.
- ★ PLANER MILL/GRINDERS
- ★ TOOL ROOM MACHINIST
- ★ MACHINE TOOL BUILDERS

We have a need for experienced machinist who have the ability to:

1. set up and operate HBM'S/MACHINING CENTERS with CNC controls

-OR-

2. set up and operate planer mill and LARGE surface grinders (20 feet)

-OR-

3. set up and operate all tool room machines including lathes, mills, Bridgeports, and CNC controls.

We also have a need for MACHINE TOOL BUILDERS who:

- ★ Work from assembly, hydraulics, and pneumatic prints and have comprehensive assembly experience from small to large precision machine tools.

If the idea of working for a Company that offers paid health, drug and dental insurance, 13 paid holidays, pension plan, and many other benefits plus a good clean working environment sounds attractive, contact:

LUCAS MACHINE
12302 Kirby Ave.
Cleveland, Ohio 44108
(216) 451-5588 ext. 212

Mažosios Lietuvos Fondas

renka, leidžia ir skleidžia Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį, parodydamas pasauliui, kad Mažoji Lietuva (dabar Kaliningrad oblast) nuo amžių baltiškas – lietuviškas kraštas.

Tam pritardamas(s), siunčiu auką \$.....

Foundation of Lithuania Minor, c/o Ramūnas Buntinas, 908 Rob Roy Place, Downers Grove, Ill. 60516.

Pavardė, vardas

Adresas

A.A. Violetos Karosaitės netekus

Violeta Karosaitė – aukštaitė, gimusi Utenoje, – kartu su tėvais pasitraukė į Vakarų, o po karo persikėlė į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Baletu studijas Violeta pradėjo Chicagoje, Simo Velbasio studijoje ir tęsė jas pas Bernice Holmes. Po vienu gastroliu Los Angeles mieste, pasiliko ten ir baletu

jaunimo, pramokusio ritminių judesių ir igavusio grakštumo. Jos įnašas į Lietuvos operos pastatymus yra didelis, nes atlikdavo su savo studijos mokiniais reikiamą programos dalį. Violeta pati šoko svarbiausius vaidmenis ir atliko choreografiją operos spektakliuose.

Violeta Karosaitė buvo

A. A. Violeta Karosaitė

mane tobulingosi pas Leon Varkas ir Nijinskos studijoje.

Ji šoko baletu JAV ir Canados miestų teatruose. 1964 m. Violeta buvo priimta į Chicagos Lyric operos baletu ansamblį. Perėjusi į Ruth Page International Ballet Co. gastroliavo po visą Ameriką. Pažymėtini Violetos pasirodymai Kalėdų sezono metu "Spragtuko" baletu pastatyme, kurį ruošė Arie Crown baletu teatras McCormick Place. Violeta buvo The International Dancers ir Richard Arve Trio narė ir viena iš vadovių Crestwood Studio of Dance.

Violeta buvo žinoma ir lietuvių tarpe. Per jos vedamą baletu studiją perėjo daug

daugelio talentų žmogus. Ji pati šoko baletu, vedė baletu studiją, buvo choreografė operų spektakliuose, vedė optikos studiją ir dovaninių prekių parduotuvę. Smulki ir liekna Violeta buvo nepaprastai energinga ir judri, tarytum gyvas sidabras, nenurimstas vietoje. Violetos iškeliavimas pačioje jaunystėje, pačia me žydėjime, sujaudinio ne tik artimuosius, bet ir Chicagos lietuvių.

Į Violetos atsisveikinimą balandžio 28 d. Petkaus Marquette laidojimo namuose prisirinko pilna dviguba koplyčia ir užkimšo koridorius. Koplyčia skendo pavarų gėlių žieduose. Maldas sukalbėjo kun. Juozas Vaiš-

Violetos Karosaitės laidojimas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

nys, SJ. Atsisveikinimą pradėjo JAV LB kultūros tarybos pirm. Dalia Kučėnienė, paskaičiusi specialiai sukurtas eiles. Žodį tarė kompozitorius Darius Lapinskas ir Dainavos ansamblio vardu Salomėja Daulienė. Aktorė Laima Rastenytė-Lapinskienė paskaitė Violetos bendradarbės Kaminskienės kūrybos posmą. Alyda Vitaitė paskaitė Violetos tėvo Vytauto Karoso eiles, prieš daugelį metų dedikuotas dukrai Violetai, iš poezijos knygos "Pilsis ant laiptų". Lietuvių operos vardu Violetą atsisveikino kino valdybos vicepirm. Vaclovas Momkus, o operos vyrų choras išpūdingai palydėjo trimis giesmėmis. Šeimos vardu a.a. Violetą atsisveikino Petras Petrutis.

NEW YORK

MOTERŲ FEDERACIJOS VEIKLA

Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubo metinis susirinkimas įvyko š.m. gegužės 4 d. klubo narės Jadvygos Laucevičienės namuose, Woodhavene, N.Y.

Klubo pirm.dr. Marija Žukauskienė atidarė susirinkimą ir pakvietė sekretorę M. Ulėnienę perskaityti protokolą. Išklausiusios narės pareiškė pasitenkinimą praėjusių metų klubo narių atliktais darbais. Jų tarpe išskirtina daug laiko ir darbo pareikalavusios Kalėdų ir Velykų šventės – ypač meniškasis velykinio stalo paruošimas, kurį aplankė labai daug jaunų ir vyresnių svečių, net iš tolimesnių apylinkių.

LMF klubo narės aktyviai dalyvauja ir kitų organizacijų veikloje, paremia ir spaudą savo aukomis, įvertindamos jos svarbą ir būtinumą visoje veikloje. Taip ir ši sykių spaudai buvo paskirtos aukos.

Po oficialių pranešimų bei diskusijų, šeimininkė p. Laucevičienė pakvietė visas

A.a. Violetos Karosaitės palaikai po pamaldų Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke) buvo ilgos automobilių vilkstinės nulydėti į Lietuvos Šv. Kazimiero kapines. Pamaldas laikė, pamokslą pasakė ir į kapines palydėjo kun. Juozas Vaišnys, SJ. Laidotuvių apeigos baigtos visiems sugiedojus Marijos giesmę ir baltą karstą apibėrus įvairiaspalviais žiedais.

Liūdėti liko motina Ona Karosienė, Violetos labai artimas draugas Petras Petrutis ir kiti giminės.

Tegu Tau, Violeta, būna lengva šio svetingo krašto žemėlė, o dangaus angelai tepraveria plačiai vartus ir priima savo globon.

A. Juodvalkis

nares pasivaikinti, bendraujant ir aptariant tolimesnę klubo veiklą.

Dabartinę LMF New Yorko klubo valdybą sudaro: dr. Marija žukauskienė – pirmininkė, Malvina Klivečienė – vicepirm., Sofija Skobeikienė – izd. ir Magdalena Ulėnienė – sekretorė.

LB RYTINIO PAKRAŠČIO SUVAŽIAVIMAS

Šių metų balandžio 29 d. Kultūros Židinyje Brooklyne, NY įvyko LB apygardos rytinio pakraščio atstovų suvažiavimas, sušauktas pirm. Vytauto Alksninio pastangomis, kuriame dalyvavo ir JAV Krašto LB pirmininkas dr. Antanas Razma bei vicepirmininkė Birutė Jasaitienė ir daug rytinio pakraščio LB apygardų atstovų.

Suvažiavimui vadovavo B. Jasaitienė ir pakvietė vyskupą P. Baltakį maldai, o vėliau papasakoti savo išpūdžius iš nesenai lankytos Lietuvos. Pakvietė tarti žodį ir Lietuvos generalinį konsulą A. Simutį. Dr. A. Razma iškelė dabartinius pasikeitimus Lietuvoje.

Išsamų žodį tarė suvažiavimo šeimininkas, New

Yorko apygardos pirm. Vytautas Alksnins. Po sveikinimų sekė Apygardų atstovų pranešimai apie jų atliktus darbus ir ateities planus. O atstovų dalyvavo daug: iš Bostono net penki asmenys, bet platų veiklos pranešimą padarė Č. Mickūnas. Connecticut LB veiklos pranešimą padarė J. Nasvytis, Floridos – P. Jančauskas, New Jersey – R. Juškievė, New Yorko – V. Alksnins ir Pietryčių – A. Gečys.

Po visų pranešimų prasidėjo pietų pertrauka. Pasiūpinę vėl pradėjo diskusijas ir pasitarimus ateities darbams. Suvažiavimas buvo baigtas geroje ir pozityvioje nuotaikoje.

TAUTOS FONDO METINIS SUVAŽIAVIMAS

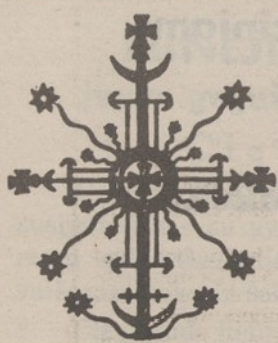
Tautos Fondo metinis suvažiavimas įvyko š.m. gegužės 6 d. Kultūros Židinyje, Brooklyne, NY. Suvažiavimą atidarė TF Tarybos pirmininkas Jurgis Valaitis, kuris sudarė prezidiumą ir, sugiedojus Tautos himną, buvo pradėta programa.

Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis tarė sveikinimo žodį savo ir Lietuvos diplomatinės tarnybos dr. S. Bačkio ir S. Lozoraičio vardu. Sveikino taip pat dr. K. Valiūnas, buvęs VLIKo pirmininkas, New Yorko LB apygardos pirm. V. Alksnins, LF Detroito atstovas Staškus, ALT ir vyks. P. Baltakio vardu – P. Ažuolas. A. Katilienė perskaitė vysk. A. Deksnio ir kitų sveikinimus.

J. Valaitis išsamiai apibūdino TF praėjusių metų priminimą, jog aukos mažėja, tačiau TF suma didėja iš palikimų. Tautos Fondas yra išpareigojęs rūpintis ir Lietuva. Sekančius pranešimus padarė TF pirmininkas J. Giedraitis ir sekr. R. Šidlauskienė.

Po pietų pertraukos vyko disusijos dėl pranešimų ir ateities veiklos. Pasisakė VLIKo pirm. dr. K. Bobelis.

(eč)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

A. A.

JANINAI MAURUKIENEI

mirus, jos vyrui JUOZUI, dukterims DALIAI GILVYDIENEI, DANAI SAKALIENEI, svainiui dr. JONUI MAURUKUI, jų šeimoms, giminėms ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžia užuojautą.

Stella ir Vytautas
Abraičiai
Birutė ir Vacys
Dzenkauskai
Ona ir Kostas
Žolynai

A. A.

JANINAI MAURUKIENEI

mirus, giliai užjaučiame didžios širdgėlos ištiktus jos vyrą JUOZĄ MAURUKĄ, dukras DALIĄ GILVYDIENĘ ir DANĄ SAKALIENĘ su šeimomis, seseris ir kitus gimines bei artimuosius.

Valerija ir Bronius
Jūratė ir Bronius
Irena ir Kęstutis
Selda ir Jurgis
Nemickai

A. A.

JANINAI MAURUKIENEI

mirus, jos vyrui JUOZUI, dukroms DALIAI ir DANAI su šeimomis, reiškiamo nuoširdžia užuojautą ir kartu liūdime.

Markevičių šeima

GERBIAMIEJI TĖVELIAI!

Jau atėjo laikas užbaigti mokslo metų darbus ir pradėti galvoti apie 1989-1990 mokslo metus. Tėvų komitetas pereinamais metais buvo išrinktas mokslo metų pradžioje. Iš tikrųjų yra daug mokyklos reikalų, kuriais reikėtų anksčiau rūpintis, kad mokyklos veikla būtų sklandesnė ir efektingesnė. Tam tikslui šaukiame bendrą tėvų susirinkimą gegužės 24 d. 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijos viršutinėje mažojo salėje. Tėvai, kurių vaikai lankys lituanistinę mokyklą 1989-1990 metais, privalo atsiųsti bent vieną atstovą į šį susirinkimą. Mokinių registracija bus priimta. Posėdyje bus svarstomi šie reikalai:

- Trumpa 1988-1989 mokslo metų apžvalga, kuri apims mokyklos veiklą ir finansinę padėtį.

- Mokesčio sumos nustatymas.

- Rinkimai naujo tėvų komiteto 1989-1990 mokslo metais. Dabartinis komitetas sutinka vasaros metu padėti naujai išrinktam komitetui suipažinti su komiteto darbais taip, kad pareigų perdavimas sklandžiau įvyktų.

- Klausimai ir diskusijos.

Bandome šia žinią paskleisti visiems, kurie galvoja siųsti vaikus į lituanistinę mokyklą. Jeigu pažįstate žmonių, kurie pirmą kartą siųs vaikus į lituanistinę mokyklą kitais metais, prašome jiems pranešti apie šį susirinkimą. Lituanistinės mokyklos sveikas ir stiprus išsilikymas yra mūsų visų pareiga. Iki pasimatymo!

Rimantas Aukštuolis

Tėvų komiteto pirmininkas

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Geriausias dovanas, kai keliausite į savo senąją tėvynę, rasite mūsų krautuvėje:

- Didelis pasirinkimas VCR, comcorders PAL SECAM 220 voltų sistemos,
- Video kasetes tuščias ar užrekorduotas,
- Didelius lagaminus,
- Telefono aparatus,
- Auksoinius papuošalus, parduodami gramais,
- Kosmetikos,
- Naujausius modelių JEANS, mėlynus jeans ir marškinius,
- Didelis pasirinkimas rūbų, diržų, kaklaraiščių, laikrodžių ir kt.

Pas mus gausite už pigiausia kainą visame mieste.

Mes siunčiame ir į visus pasaulio kraštus.

BUDGET FASHION

Tel. (216) 281-0928 arba 281-8068
4828 Lorain Ave., Cleveland, Ohio 44102

Atidaryta: Antr.-šeštad. 10:30 iki 7 val. vak.,
sekmad. 11 iki 5 val. vak.

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Isikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniais Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens skaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

PATIKSLINIMAS

"Dirvos" nr. 16, aprašyme "Tėviškės Žiburiams 40 metų", minimas KLIK kultūros draugijos pirm. dr. S. Čepo pareiškimas, kad "TŽ" suaktyvinti "iškilmingiau bus paminėta specialiu renginiu šių metų pabaigoje".

Tai netikslus minėto pareiškimo atpasakojimas. Dr. S. Čepas savo sveikinimo išanginėje kalboje pareiškė, kad vykstantis metinis balius yra jubiliejinis, nes juo pradeda "TŽ" 40-ties metų sukakties minėjimas ir rudenį ši sukaktis plačiau bus paminėta "Tėviškės Žiburiuose". Taigi, specialaus renginio metų pabaigoje nebus, o tik bus išleistas šio savaitraščio sukaktuvinis numeris, nes pirmasis "TŽ" nr. išėjo 1949 m. gruodžio 24 dieną.

J. Varčius

**NATIONWIDE
INSURANCE**
Nationwide is on your side

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

- PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDELIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Brolystės rezoliucija

Gegužės 9 d. Tautybių sąjūdžio delegacija susitiko su Clevelando miesto tarybos prezidentu George Forbes dėl miesto taryboje esančios Clevelando ir Volgogrado brolystės rezoliucijos. Šią rezoliuciją pateikė tarybos narys Dale Miller, prašomas miesto piliečių, kurie yra susibūrę "Cleveland Partner Cities" organizacijoje. Tautybių sąjūdis ir įvairios tautinės grupės šiai rezoliucijai nepretarė. Susitikime su miesto tarybos prezidentu tautybių atstovai iškėlė istorinius, politinius ir tautinius aspektus, dėl kurių tarybos nario Dale Miller siūlomoji rezoliucija turėtų būti atmetama. "Aš nenoriu, kad tokią rezoliuciją pasirašytų mano miesto meras" – pareiškė tarybos prezidentui pabaltiečių atstovas estas Tom Tubalkain.

Pasimatyme su George Forbes dalyvavo ir savo pareiškimus padarė šie tautybių atstovai: Raimundas Kudukis, prof. Michael Pap, dr. Vlad Russ, Jack Wiewel, Taras Szmagala, Laszlo Kemesz, Ida Peters, James Peters, Juozas Stempužis ir August Pust. Posėdyje taip pat dalyvavo ir rezoliucijos siūlytojas Dale Miller.

Tarybos pirmininkas George Forbes pareiškė esąs labai patenkintas susitikimu su tautybių atstovais, pokalbis buvęs informatyvus, ir todėl jis pasiūlė rezoliucijos klausimą svarstyti gegužės 22 dieną miesto tarybos viešajame posėdyje. Tautybių atstovai siūlyma priėmė.

George Forbes politinis

ėjimas suprantamas, kadangi neoficialiai žinoma, kad dešimt miesto tarybos narių yra už rezoliucijos priėmimą ir tik penki, solidarizuodami su tautybėmis, balsuotų prieš rezoliucijos priėmimą.

TAUTYBIŲ TARNYBOS CENTRO NEEILINIS SUSIRINKIMAS

Tautybių tarnybos centro (Nationalities Services Center) metiniame susirinkime ir pietuose, Lietuvių Namuose gegužės 12 d., dalyvavo apie 150 Centro narių bei svečių.

Ši organizacija, kilusi iš International Institute ir YWCA, 1991 metais minės savo veiklos 75-rių metų sukaktį. Clevelando mieste tautybių tarnybos centras pripažintamas kaip pagrindinė oficiali tautybių bei imigrantų tarnybos institucija. Centru virš trisdešimt metų vadovavo rumunų kilmės amerikietė Lucretia Stoica. Nuo 1988 m. birželio 1 d. centro egzekutyviniu direktorium paskirtas Algis Rukšėnas.

Centro tarybą sudaro 45 nariai – tautinių grupių veikėjai, mokslo, verslo ir valdžios įstaigų darbuotojai. Jų tarpe yra trys lietuviai – Paulius Alšėnas, Raimundas Kudukis ir Juozas Stempužis.

Šių metų susirinkime-pobūvyje Centro direktorius Algis Rukšėnas savo pranešime dalyvius supažindino su Centro veiklos bei darbų sritimis. Pirmiausia – Centras rūpinasi imigrantų įkurdinimui, anglų kalbos mokymu, dokumentų sutvarkymu, dar-

Kun. Balys Ivanauskas, trečias iš kairės, atšventė auksinį kunigystės jubiliejų. V. Bacevičiaus nuotr.

Kun. Balio Ivanausko auksinis jubiliejus

Šv. Jurgio parapija, Clevelande, gegužės 7 d. pagerbė savo buvusį ilgametį kleboną kun. Balį Ivanauską, švenčiantį auksinį kunigystės jubiliejų. Padėkos mišias atnašavo klebonas B. Ivanauskas, concelebravo dabartinis parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius. Pamoksle Jubilias dėkojo Dievui už suteiktą malonę šią didingą šventę atšventi savo lietuvų parapijoje, kurioje išbuvo 40 metų. Mišių metu "Panis Angelicus" giedojo solistė Nora Braziulienė-Čečienė ir, drauge su chorą, Ambrazo "Marijos varpelį" atliko solistė Irena Grigaliūnaitė.

Po pamaldų parapijos salėje buvo priėmimas, pietūs ir programa. Čiurlionio ansamblio kanklininkai, vado vaujami Onos Mikulskienės, dalyvaudant solistei Irenai Grigaliūnaitei, atliko muziko Alfonso Mikulskio liaudies dainų pyne ir lietuvų tautinių šokių siuitą. Pabaigai pa kankliavo "Lietuva brangi".

Šventėje dalyvavo Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Šv. Andriejaus parapijos klebonas Raphael Zin, OSB ir Seminariją kartu baigę kunigai: Joseph Lupinski, Edward Tully, Edward Dickard, Urban Riechlin, ilgame-

čiai draugai Andrew ir Violeta Skarnus, klebono seserys – Marie su vyru Bert Walker iš Californijos ir Ann Brazis su sūnumi Donald iš Dearborn, MI, – sesers duktė Evelyn su vyru Donald Doyle iš Midland, MI ir kt. Kleboną pagerbti atvyko apie 500 parapijiečių ir svečių.

Po programos kun. Balį Ivanauską žodžiu sveikino visa eilė lietuvų organizacijų: Amerikos lietuviai veteranai, Lietuvos vyčiai, pavieniai asmenys, Parapijos Taryba, kurios vardu pirm. V. Leparskis įteikė dovaną. Raštu gauti sveikinimai – Popiežiaus Jono-Pauliaus II-jo iš Vatikano, buvusio Amerikos prezidento Ronald Reagan ir Nancy Reagan, prezidento George Bush ir Barbara Bush.

Kun. Ivanauskas dėkojo visiems už sveikinimus, dovanas ir džiaugėsi gausiu dalyvių skaičiumi. Parapijiečių prašomas padainavo "blynų" dainą.

Kun. Ivanauskas buvo ir yra visų parapijiečių gerbiamas ir mylimas klebonas. Nuoširdus, linksmas, mėgstas humorą, pasiruošęs visada visiems patarnauti. Jis rūpinosi lietuvų kultūros, kalbos ir dvasinių vertybių išlaikymu, suprato senosios ir naujosios emigracijos skirtumus ir mokėjo juos derinti.

Dievo apdovanotas gerom būdo savybėmis, gražiu balsu ir linksma nuotaika, jis įsigijo daug draugų, kurie kantriai laukė paspausti jam ranką ir nuoširdžiai palinkėti ilgų ir džiaugsmingų metų.

Baigiantis dienos programai, klebonas Juozas Bacevičius padėkojo Kristinai Biliūnienei už skanias pietus ir pakvietė kun. Ivanauską, gimines ir artimuosius į kleboniją. Svečiai skirstėsi namo.

Mielam kun. klebonui Baliui Ivanauskui linkime malonių pensininko dienų, Dievo palaimos ir sveikam sulaukti deimantinio jubiliejaus.

J. Budrienė

• LIETUVOS TELEVI-
ZIJOS ir Radijo Ansamblio "ARMONIKA" koncertas įvyks š.m. birželio 10 d. 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Bilietai gaunami sekmadieniais po 10 val. mišių parapijų svetainėse, arba rezervuoti pas M. Aukštuolį tel. 481-9928, M. Mikonienę tel. 531-2190 ir Z. Obelenį tel. 338-5178 ar 442-6810.

• Išnuomojamas gražus, 1 didelio miegamojo butas, su vėsintuvu ir virtuvės įrengimais. Dėl garažo atskirai susitarti. "No children, no pets". Lake Shore Blvd. ir East 185 Street apylinkėje. Nuoma 325 dolerių mėn. Tel. 338-3205.

LKVS "RAMOVĖ" SKYRIŲ ATSTOVŲ SUAŽIAVIMAS IR ŽURNALO "KARYS" 70-TIES METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS-BALIUS įvyks gegužės 20-21 dienomis Clevelande.

Gegužės 20 d. 6:30 v. v. Lietuvių namų salėje susipažinimas su svečiais. 7 val. "Kario" 70-ties metų sukakties minėjimas-balius, meninė dalis, vaišės, muzika ir šokiai. Įėjimas 15 dol. asmeniui.

Clevelando lietuvių visuomenė maloniai prašoma minėjime dalyvauti. Vietas rezervuoti ar stalus sudaryti prašom skambinti B. Bernotui 486-4703, V. Januškiui 481-4199, Step. Butrimui 481-2130, Ign. Stankui 531-9587, J. Šlapeliui 261-5419, V. Čečiui 486-9944 ar E. Pranckui 885-4006.

Suažiavimą ir minėjimą globoja Clevelando ramovėnai.

bo suradimu. Jeigu imigrantai turi legalių problemų valdžios įstaigose, Centras sutinka imigrantams visakeriopai padėti.

1988 metais 20,000 asmenų kreipėsi į Centro įstaigą įvairios pagalbos bei patarimų. Prie Centro veikia 'kalbų bankas', kuris ištisą parą teikia patarnavimus svetimtaučiams, keliauninkams, ligoninėms ir valdžios įstaigoms, kai su asmeniu negalima susikalbėti anglų kalba. Įstaigoje taip pat atliekami įvairių dokumentų vertimai.

Nuo 1989 metų Tautybių tarnybos centras pripažintas oficialiu egzaminatorium JAV pilietybei gauti. (jst)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

• ALDONA STEMPUŽIENĖ, Vilniaus filharmonijos pakviesta dainuoti lietuvių išeivijos kompozitorių kūrybos festivalyje, gegužės 13 d. išskrido į Lietuvą. Solistė A. Stempužienė grįžta į JAV gegužės 31 dieną.

• DAINŲ ŠVENTĖS SEMINARAS, kurį organizuoja muzikas Faustas Strolija, įvyks birželio 20-23 d.d.

Dainavos stovyklavietėje. Kviečiami visi chorų dirigentai ir po keleta chorų atstovų seminare dalyvauti. Stovyklos nuoma apimokama rengėjų, o pačių dalyvių transportacija ir maistas. Registruotis šiuo telefonu: (312) 687-1430

• ALT S-GOS ST. LOUIS SKYRIUS, per išd. Joną Lują, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. auką. Ačiū.

Lietuvių jaunimas, dalyvavęs JAV Jaunimo Sąjungos surengtame politiniame seminare balandžio 14-16 d.d. Washington, apsilankė Lietuvos pasiuntinybėje. Prieky Lietuvos diplomatinės šefas dr. Stasys Bačkis, Balys Gajauskas ir Algimantas Statkevičius. P. Mickaus nuotr.

Dantų gydytoja

A. A.

JANINA ARAŠKEVIČIŪTĖ-MAURUKIENĖ

po ilgos ir sunkios ligos mirė
1989 m. gegužės 9 dienos ankstų rytą.

Likome giliame liūdesy.

Vyras Juozas ir dukterys
Dalia ir Dana
su šeimomis

Mylimai žmonai ir motinai

A. A.

JANINAI MAURUKIENEI

mirus, jos vyrą kolegą filisterį, JUOŽĄ MAURUKĄ, dukras DALIĄ GILVYDIENĘ, DANĄ SAKALIENĘ su šeimomis, svainį kol. fil. dr. JONĄ MAURUKĄ su šeima ir kitus gimines bei artimuosius esančius giliame liūdesy nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

Korp! Neo-Lithuania
Floridoje

Mylimai, brangiai žmonai
ir motinai

A. A.

JANINAI MAURUKIENEI

mirus, jos vyrui, kol. fil. JUOZUI MAURUKUI, dukterims DALIAI GILVYDIENEI, DANAI SAKALIENEI su šeimomis, svainiui kol. fil. dr. JONUI MAURUKUI su šeima ir visiems artimiesiems giliai ir nuoširdžiai užuojautą reiškia

Birutė ir Antanas
Diškėnai
Genovaitė ir Vincentas
Gruzdžiai
Lelė ir Juozas
Žvyniai

• DR. ŠARŪNAS LAZDINIS, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 80 dol. Ačiū.

• JUOZAS DILYS, St. Catherines, Ont., atnaujindamas Dirvos prenumeratą pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą
ir kitomis progomis Dirvai
aukojo:

ALT S-gos S. Louis Sk.	50.00
Dr. M. Silionas, Milwaukee	15.00
P. Petraitis Cleveland	10.00
M. Marcinkienė, Hometown	15.00
Dr. A. Grushnys, Wichita	15.00
A. Logucki, Sepulveda	3.00
B. Doda, Valencia	10.00
Dr. Š. Lazdinis, FPO	80.00
A. Staugaitis, St. Catherines	10.00
J. Dilys, St. Catherines	25.00
J. Vadopalas, Westchester ..	15.00
Dr. A. Razma, Joliet	5.00
V. Lange, Lakewood	3.00
H. Misliauskas, Media	10.00
L. Stulpin, Easport	10.00
Dr. J. Šonta, Akron	25.00
J. Zaronskis, Cleveland	5.00
Dr. B. Kaslas, Wyoming	25.00
V. Janukaitienė, Detroit	10.00
B. Bilvaišas, Lawton	15.00
J. Asminas, Livonia	15.00
P. Kuzmickas, LaVerne	5.00
S. Kuzmickas, S. Monica	5.00
A. Muliolis, Euclid	10.00
S. Šimoliūnas, Detroit	10.00
J. Mačiulis, Cleveland	10.00
P. Adomaitis, Chicago	10.00
L. Lendraitis, Boston	10.00
R. Reventienė, Gulfport	5.00
L. Krajauskas, St. Petersburg	10.00
M. Raulinaitienė, Manahawkin	75.00
A. Sederavičius, Omaha	10.00
J. Duncia, St. Peterburg	5.00
J. Kregždė, Cincinnati	10.00
V. Karalius, Baltimore	5.00
DLK Birutės D-jos Los Angeles skyrius	25.00
S. Garliauskas, Manchester ..	5.00
lnž. A. Mažeika, Marina del Rey	25.00
Tautos Fondas, Michigane	20.00
E. Čigas, Lakewood	10.00
A. Čepulis, Phila.	10.00
A. Valiulis, Los Angeles	50.00
Švyturio Šaulių Kuopa, Detroit	25.00
A. Adomkevičius, Boston	5.00
G. Sakas, Baltimore	25.00
Dr. R. Sakalas, Vero Beach	25.00
S. Augonis, Boston	5.00
S. Strikaitis, Los Angeles	10.00
O. Kremeris, La Grange Pk.	20.00
J. Kirtiklis, St. Petersburg	6.00
B. Čepauskas, Etobicoke	10.00
Dr. R. Dovydaitis, Dalton	100.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Mūsų Mielai Kolegei

A. A.

JANINAI ARAŠKEVIČIŪTEI-MAURUKIENEI

mirus, vyrą JUOŽĄ, dukras ir kitus artimuosius giliai užjaučiame.

New Yorko ir New Jersey
Dantų Gydytojos

Mylimai žmonai ir motinai

A. A.

JANINAI MAURUKIENEI

mirus, vyrą JUOŽĄ, dukras DALIĄ ir DANĄ su šeimomis, seseris F. DUBRAUSKIENĘ, HALINĄ MONTVILIENĘ ir kitus artimuosius giliai užjaučiu ir kartu liūdžiu.

Birutė Paprockienė

Alytiškis dzūkas

A. A.

VYTAUTAS ZENKUS

mirė 1989 m. gegužės 8 d. Bostone.

Jis buvo mūsų vaikystės žaidimų dalyvis, mokslo draugas gimnazijoje ir universitete, skautybės puoselėtojas ir stovyklautojas Dzūkijos giriose. Išikūręs JAV daug keliavo po pasaulį ir savo raštuose dalinosi išpūdžiais su mumis.

Ilsėkis ramybėje, mielas Vytai.

Danielius Degėsys
Rūta Gedgaudienė
Arnoldas Grušnys
Anelė ir Gerardas Juškėnai
Joana Natkevičienė
Kostas Nenortas